

E Markošći Bahtali Nevimata

O Jovano savo bolelas pripremil o drom anglo Gospod

(Mt 3,1-12; Lk 3,1-9, 15-17; Jn 1,19-20)

¹ Akava si početko e Bahtale nevimatako katar o Isuso Hristo, Čhavo e Devlesko.

² Sago kaj ramol ando Sveto lil e prorokosko Isaijasko:

“Ake, me bičhalav angle tute mungre glas-nikones
thaj vo lačharela o drom angle tute.

³ Vo si o glaso savo čhol muj ande pustinja:
‘Pripremil o drom palo Gospod,
vorton e staze pale leste!’ ”

⁴ Gajda avilo o Jovano savo bolelas ande pustinja thaj propovedilas kaj e manuša trubun te obratin pe e Devlešće te jartol lenđe e bezeha thaj te bolen pe.

⁵ Avenas leste e but manuša andar e sasti Judeja thaj savora andar o Jerusolim, priznainas pire bezeha, a vo bolelas len ande reka jordanošći.

⁶ Po Jovano sas drze katar e kamilaće bal, a sas les oko maškar morčhaći haravlji. Halas skakavcurja thaj o divljo medo.

⁷ Vo propovedilas: “Pale mande avel jek majmočno mandar. Me naj sem dostojno ni te bandijav te putarav e haravlje pe lešće sandale.

⁸ Me bolav tumen e pajesa, a vo bolela tumen e Sveto Duhosa.”

*O Jovano bolet e Isuse
(Mt 3,13–17; Lk 3,21–22)*

⁹ Ande godoja vrjama avilo o Isus andar o Nazaret ande Galileja thaj o Jovano bola les ande reka e Jordanošči.

¹⁰ Čim o Isus inkljisto andar o paj, dikhla o putardo nebo thaj e Sveto Duho sar sago golubo fuljel pe leste.

¹¹ A katar o nebo ašundilo o glaso: “Tu san mungro volime Čhavo! Tu san mungri bah.”

*O Sotona probil e Isuse po bezeh ande pustinja
(Mt 4,1–11; Lk 4,1–13)*

¹² Thaj odma o Duho bičhaldas e Isuse ande pustinja.

¹³ Okote o Isus ačhilo štarvardeš đesa, a o Sotona probilas les po bezeh. Sas maškar e divlje životinje, a e anđelurja služinas lešće.

*O Isus ande Galileja aračhel pire prve
učenikonen
(Mt 4,12–17; Lk 4,14–15)*

¹⁴ Nakon so o Jovano sas čhudino ande tamnica, o Isus đelo ande Galileja thaj propovedilas e Devlešči Bahtali nevimata.

¹⁵ Motholas: “Avilo o časó! Paše si e Devlesko carstvo! Pokajin tumen thaj pačan ande Bahtali nevimata!”

(Mt 4,18–22; Lk 5,1–11)

¹⁶ Dok o Isus načelas pašo Galilejsko more, dikhla e Simone thaj lešće phrale e Andrija, sar čhuden e mreže ando more, kaj von sas ribarja.

17 O Isus phendas lenđe: “Aven pala mande thaj me ćerava tumendar ribarja save astarena manušen sago e mačhen!”

18 Thaj von odma mukline pire mreže thaj teljardine pale leste.

19 Kana đelo cara majdur, dikhla e Jakove e Zevedejevešće čhaves thaj lešće phrales e Jovano sar ande lađica lačharen pire mreže.

20 O Isus odma akharda len, thaj von mukline ando čamco pešće dades e Zevedejes e manušenca save ćerenas bući lende, thaj đe leste.

*O Isus tradel e bilačhe duho andar o manuš
(Lk 4,31–37)*

21 Thaj avile ando Kafarnaum, o Isus ando savato dija ande sinagoga thaj teljarda te sikavel e theme.

22 O them čudilas pe lešće sikavipešće, kaj sikavelas sago okova saves si autoriteto, a na sago e učitelja e Mojsiješće zakonestar.

23 Askal okote ande lenđi sinagoga sas jek manuš ande savo sas o bilačho duho thaj katar jekhvar ačhilo te čhol muj thaj te mothol:

24 “So kames amendar, Isuse andar o Nazaret? Avilan te uništis amen? Džanav ko san: Sveco e Devlesko!”

25 A o Isus oštro phendas lešće: “Phandav ćiro muj thaj inklji andar leste!”

26 Askal o bilačho duho zurale čhinosarda e manušes thaj e riknjimava andar o sasto glas o inkljisto andar leste.

27 Savora sas but začudime, thaj phučen as jek avres: “So si akava? Sosko si akava nevo thaj

silno sikavipe. Vo čak vi e bilače duhonende zapovedil thaj von pokorin pe lešće!”

²⁸ Thaj o glaso pale leste odma ašundilo pe sasti okolina e Galilejači.

O Isus sastarel e Simonešće sokra thaj e aver nasvalen

(Mt 8,14–17; Lk 4,38–44)

²⁹ Čim inkljistine andar e sinagoga, đe le e Jakoveja thaj e Jovanova ando čher e Simunesko thaj e Andrijasko.

³⁰ A e Simunošći sokra pašljolas nasvali ande groznica, pa čim aresline odma mothodine Is-usešće pale late.

³¹ O Isus avilo dži late, lija lat palo vas thaj vazda lat. A e groznica nakhli latar thaj voj poslužilas len.

³² Tale rjat, kana mukla pe o kham, anenas leste sa e nasvalen thaj okolen ande save sas e bilače duhurja.

³³ O sasto gav čida pe anglo vudar.

³⁴ Thaj o Isus sastardas e bute nasvalen katar o razno nasvalipe. Trada e bute bilače duhonen andar e manuša, ali či mućelas e bilače duhonenđe te čeren svato kaj džanenas ko si vo.

O Isus mothol o alav e Devlesko pe sasti Galileja thaj sastarel e nasvalen

³⁵ Rano detharinako, dok sas još o tunjariko, o Isus uštilo, inkljisto thaj đelo pe jek pusto than thaj okote molilas pe.

³⁶ A o Simon thaj okola aver kaj sas lesa svugde rodenas les.

³⁷ Thaj kana arakhline les, phendine lešće: “Savora roden tut!”

³⁸ A o Isus phendas lenđe: “Hajde džastar varekaj pe aver pašutne gava te vi okote propovediv, kaj me zbog godova avilem.”

³⁹ Gajda džalas pe sasti Galileja, propovedilas ande lenđe sinagoge thaj tradelas andar e manuša e benđen.

O Isus sastarel e gubavo manušes

(Mt 8,1–4; Lk 5,12–16)

⁴⁰ Jek gubavco avilo ko Isus thaj počnisarda pe koča te molil les: “Te kames šaj te sastares man katar e guba!”

⁴¹ O Isus sažalisajlo, inzarda pesko vas pe leste thaj phendas: “Kamav, av sasto!”

⁴² Thaj e guba odma peli lestar thaj vo sastilo.

⁴³ O Isus askal odma naredisarda lešće te džaltar thaj strogo phendas lešće:

⁴⁴ “Le sama te na čeres svato khonikašće pale akava, nego dža thaj sikav tut e rašaješće thaj prinesisar pale čiro šilaipe okova so Mojsije odredisardas palo svedočanstvo lenđe.”

⁴⁵ Ali o manuš, samo so đelotar lestar, ačhilo savorende te mothol so dogodisajlo lešće, zbog godova o Isus našti majbut delas javno ando gav, nego moraš te ačhelas pe puste thana. A e manuša avenas leste katar sa e riga.

2

O Isus sastarel e line manušes thaj jartol lešće bezaha

(Mt 9,1–8; Lk 5,17–26)

¹ Varekozom đesa majposle, kana o Isus palem dijas ando Kafarnaum, ašundilo kaj si o Isus čhere,

² pa čida pe gadići them kaj nas than čak ni anglo vudar. A o Isus propovedilas lenđe o Alav e Devlesko.

³ Askal avile dži ko Isus varesave štar džene, save anenas leste e nepokretne manušeš.

⁴ Ali, sar katar o but o them našti inđardine les andre ando čher dži ko Isus, čerdine hv po krovo opral po than kaj ačhelas o Isus pa mukline e nasvale kroz e hv pe nosilje maškare anglo Isus.

⁵ Kana o Isus dikhla lengo paćipe, phendas e line manušešće: “Čhaveja, jartonpe tuće čire bezeha!”

⁶ A okote bešenav varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj ande peste gndinas:

⁷ “Sostar akava gajda čerel svato? Vo vređol e Devle! Ko šaj te jartol e bezeha osim o jedino Del?”

⁸ A o Isus odma džanglas ande pesko duho kaj von gajda gndin thaj phučla len: “Sostar gajda gindin?”

⁹ So si majloće te phenel pe akale nepokretne manušešće: ‘Jartome si tuće e bezeha’ ili ‘Ušti! Le čiri nosila thaj dža’?

¹⁰ Ali dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartov e bezeha.” Askal bolda pe ko manuš thaj phendas:

¹¹ “Tuće phenav: Ušti, le čiri nosila thaj dža čhere.”

¹² Thaj o manuš uštalo, odma lijas e nosilja thaj angle savorende inkljisto avri.

A savora sas zadivime thaj počnisardine te slavin e Devle, e alavenca: "Gajda vareso još či dikhlam!"

*O Isus hal thaj pijel e bezehale manušenca
(Mt 9,9-13; Lk 5,27-32)*

¹³ O Isus palem đelo pe obala e jezerošći. A but o them avilo dži leste thaj vo sikavelas len.

¹⁴ Sar načelas okotar, dikhla e Levije, e Alfejevešće čhave, sar bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pala mande."

Vo uštilo thaj teljardas pala leste.

¹⁵ Dok o Isus halas ande Levijesko čher, lesa thaj lešće učenikonenca hanas vi e but carinikurja thaj e bezehale, kaj sas but okola save džanas pale leste.

¹⁶ A kana varesave učitelja e Mojsiješće zakonestar, save sas fariseja dikhline kaj o Isus hal e bezehalenca thaj e carinikonenca, phučline lešće učenikonen: "Sostar tumaro učitelj hal e carinikonenca thaj e bezehalenca?"

¹⁷ O Isus godova ašundas, thaj phendas lende: "Naj e sastende potrebno o doktor, nego e nasvalende. Me či avilem te akharav te pokajin pe e pravednikurja, nego e bezehale."

*E manuša phučen e Isus palo posto
(Mt 9,14-17; Lk 5,33-39)*

¹⁸ E učenikurja e Jovanošće savo bolelas thaj e fariseja postinas. Varesave manuša aviline ko Isus, thaj phučline les: "Sostar e Jovanošće thaj e farisejende učenikurja postin, a čire učenikurja či postin?"

¹⁹ O Isus phendas lende: "Šaj li e svaturja te postin dok si o mladoženja lenca? Sa dok si o mladoženja lenca von našti te postin.

²⁰ Ali, avela e vrjama kana otmina lendar e mladoženja. Askal von postina.

²¹ Khonik či suvel nevo kotor katar o platno pe purani haljina. Kaj te čerda godova, kana thovela e haljina o nevo kotor čidela pe thaj pharavela e haljina thaj avela još majbari hv.

²² Khonik či čhol e nevi mol ande purane morčhaće trjaste kaj kana e mol počnila te del vras e purane morčhaće trjaste pharona, a e mol čhordola pe thaj gajda avena uništine vi e morčhaće trjaste vi e mol. Zato e nevi mol čhol pe ande neve morčhaće trjaste."

O Isus si gospodari e savatosko

(Mt 12,1-8; Lk 6,1-5)

²³ Kana o Isus jek savato načelas kroz e njive e đivesa, lešće učenikurja počnisardine e dromesa te trgon o điv.

²⁴ Kana e fariseja dikhline godova phendine e Isusešće: "Dik! Čire učenikurja čeren savatone, okova so po zakono naj muklo te čerel pe savatone."

²⁵ Ali o Isus phendas lende: "Sigurno čitosardine ando Sveto lil so o David čerda, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle, a nas len so te han.

²⁶ Sas godova ande vrjama e Avijatarešči e šorvale rašaješči. O David dijas ande Devlesko čher thaj halas e posvetime mangre save sas prinesime e Devlešće. A khonik osim e rašaja,

či tromanas te han godola mangre, a o David još podelisarda okolenca save sas lesa.”

²⁷ Askal phendas lenđe: “O savato si stvorime te služil e manušešće, a na o manuš e savatošće.

²⁸ Dakle me, o Čavo e Manušesko, sem Gospodari vi e savatosko.”

3

O Isus sastarel savatone

(Mt 12,9–14; Lk 6,6–11)

¹ Kana o Isus palem dija ande sinagoga, okote sas jek manuš e šuće vastesa.

² Varesave andar e sinagoga incărenas e jakha pe leste te dičhen dali sastarel lat ando savato te došaren les.

³ O Isus askal phendas e manušešće e šuće vastesa: “Ušti thaj av akate maškare!”

⁴ Askal phucla e aver manušen: “Dali tromal pe savatone te ćerel pe lačhipe ili bilačhipe, o trajo te spasil pe ili te mudarelpes?”

Ali von khanči či mothonas.

⁵ O Isus ande holji dikhla pe lende thaj sas zurale žalosno zbog lenđe barune ile, askal phendas e manušešće: “Inzar ćo vas.” Vo inzarda pesko vas thaj lesko vas sas palem sasto.

⁶ Askal e fariseja inkljistine thaj odma e Irodešće manušenca dogovorinas pe sar te mudaren e Isuse.

O Isus sastarel e bute themes

⁷ O Isus pire učenikonenca crda pe po Galilejsko jezero, a pala leste teljardas o but o them andar Galileja thaj andar e Judeja,

⁸ andar o Jerusolim, thaj andar e Idumeja, katar okoja rig e reka Jordanošči, thaj vi andar e okolne thana pašo Tiro thaj pašo Sidon. Sa godova but them avelas leste, zato kaj ašundine sa so vo ćerelas.

⁹ A kana o Isus dikhla e silno themes kaj avel leste, phendas pire ućenikonende, te avel o čamco spremno sar či avilosas zgnječime maškar o them,

¹⁰ kaj već e bute manušen sastardas, thaj e nasvale manuša ispidenas pe te dotaknin les thaj te saston.

¹¹ Kana e manuša ande save sas e bilače duhurja dićhenas e Isuse, perenas pe koča angle leste thaj čhonas muj: "Tu san o Čhavo e Devlesko!"

¹² A o Isus strogo phenelas lende te na mothon ko si vo.

O Isus losarel e dešuduje apostolen

(Mt 10,1-4; Lk 6,12-16)

¹³ Askal o Isus đelo pe gora thaj akhardas o kolen saven vo kamlas, thaj von aviline leste.

¹⁴ Lendar losarda dešudujen – save još akhardas apostolurja – te aven lesa thaj te bičhalel len te propovedin

¹⁵ thaj te avel len vlast te traden e benden.

¹⁶ Akala si e alava e dešudujengo saven o Isus losarda:

o Simon, saves akhardas Petar,

¹⁷ o Jakov e Zevedejevesko čhavo

thaj o Jovan o phral e Jakovesko saven akharda Voanirges, so značil "čhave e gromošće"

¹⁸ o Andrija,

o Filip,
o Vartolomej,
o Matej,
o Toma,
o Jakov čhavo e Alfejevesko,
o Tadej,
o Simun pobunjeniko,

¹⁹ thaj o Juda Iskariot savo izdaisarda e Isuse.

*E Isusešči vlast si katar o Del
(Mt 12,22-32; Lk 11,14-23; 12,10)*

²⁰ Askal o Isus dijas ando čher kaj bešelas, a okote palem čida pes gači but them kaj našti ni mangro hanas.

²¹ Kana pale godova ašunda lešči dej thaj lešće phral avile pale leste te inđaren les, kaj gndinas kaj vo naj dži peste.

²² A e učitelja e Mojsiješće zakonestar save avile andar o Jerusolim phenenas: "O Veelzevul, o vladari e bendengo si ande leste, thaj lešće silava izgonil e bendžen."

²³ Pe godova o Isus akharda len peste thaj motholas lenđe ande prispodoba: "Sostar o Satana izgonisardasas e Satanes?"

²⁴ Ako si varesavo carstvo ande peste podelime, našti te održila pes.

²⁵ Thaj te ande varesavo čher e familija ačhel jak protiv avreste, godoja familija našti održila pes.

²⁶ Thaj te o Satana uštilo korkoro protiv peste thaj razdelil pes, askal našti ačhel, nego avilo lesko krajo.

²⁷ Ali khonik našti del ando čher e zurale manušesko te otmil lešće stvarja, a te majsigo či

phandel les. Tek askal šaj otmil e stvarja andar lesko čher.

²⁸ Čače phenav tumende: E manušende šaj avena jartome sa e bezeha thaj e bilače alava save mothon.

²⁹ Ali ko god mothol bilače alava po Sveto Duho, godova bezeh či avel lešće jartome nikad, nego avela došalo pale sa e vrjama.”

³⁰ Akava phendas kaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar mothonas: “O bilačo duho si ande leste.”

*O Isus phenel ko si lešći čači familija
(Mt 12,46–50; Lk 8,19–21)*

³¹ Ande godova aresline e Isusešći dej thaj lešće e phral. Dok ačhenas avri, bičhaldine leste ječe manušes te akharel les.

³² A oko leste bešelas o but o them, thaj phendine lešće: “Ake avri roden tut ćiri dej thaj će phral.”

³³ Askal o Isus phučla len: “Ko si mungri dej thaj mungre phral?”

³⁴ Askal dikhla pe okola kaj bešenas oko leste ando krugo thaj phendas: “Ake akala si mungri dej thaj mungre phral!

³⁵ Kaj ko god ćerel e Devlešći volja, godova si mungro phral, mungri phen thaj mungri dej.”

4

*O Isus phenel e paramiči palo sejači
(Mt 13,1–9; Lk 8,4–8)*

¹ O Isus palem počnisarda te sikavel e themes pašo jezero. A o silno them ćida pe oko leste

gajda kaj vo dija ande lađica po jezero thaj bešlo, a sa o them ačhelas pe obala.

² Thaj but godova sikavelas len kroz e paramiče. A dok sikavelas len, phendas:

³ “Ašunen! Jek đes inkljisto o sejači te sejol.

⁴ Dok sejolas, varesavo seme pelo po drom thaj avile e čiriklja thaj sa haline les.

⁵ Aver seme pelo pe barutni phuv kaj nas but phuv thaj odma inkljisto kaj e phuv nas handuk.

⁶ A kana inkljisto o baro kham, phabilo thaj šučilo, kaj nas les handuk koreno.

⁷ A varesavo seme pelo ande kangre, a e kangre barile thaj tasadine les, pa o seme či bijanda plodo.

⁸ A varesavo seme pelo pe lači phuv, ni-knosardas, barilo thaj dija plodo savo sas trijanda, šovardeš, thaj čak vi šel drom majbut nego so sas posadime.”

⁹ Askal phendas: “Ašunen kana već si tumen kan.”

*O Isus tumačil e paramiči palo sejači
(Mt 13,10–17; Lk 8,9–10)*

¹⁰ A kana o Isus ačhilo korkoro, okola save sas oko leste thaj e dešuduj učenikurja phučline les so značin godola paramiče.

¹¹ A o Isus phendas lenđe: “Tumende si dino te džanen e tajna pale Devlesko carstvo. A okolende save si avrjal e Devlešće carstvostar, sa phenav ande paramiče,

¹² gajda kaj:

‘E jakhenca lače dičhen,
ali či dičhena e dela mungre,

e kanenca lače ašunen,
ali či hačarena so phenav,
te či obratin pe
thaj te o Del či jartol lende.’”

O Isus objasnil e paramiči palo sijači

(Mt 13,18-23; Lk 8,11-15)

¹³ Askal o Isus phučla len: “Zar či hačaren akaja paramiči? Sar askal hačarena aver paramiče?

¹⁴ O sejači si okova manuš savo sejol e Devlešči poruka.

¹⁵ Varesave manuša si sago o seme savo si posadime po drom, von si okola manuša save ašunen o alav e Devlesko, ali odma avel o Sotona thaj inđarel o alav e Devlesko savo sas posadime ande lende.

¹⁶ A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa,

¹⁷ ali pošto o alav e Devlesko či astarda koreno ande lengo trajo, inčarenpe varesavi vrjama, pa kana aven e nevolje thaj o progon zbog e Devlesko alav, von odma peren katar o pačipe.

¹⁸ A varesave si sago o seme savo si posadime ande kangre. Godova si okola save ašunen e Devlesko alav,

¹⁹ ali e brige akale themešće, o barvalipe savo si primamljivo thaj e aver požude tasaven o alav thaj o alav e Devlesko ačhel bi plodosko.

²⁰ A varesave si posadime pe lači phuv. Godova si okola save ašunen o alav e Devlesko, primin o alav thaj anen plodo – varesave trijanda drom majbut, varesave šovardeš drom majbut

a varesave šel drom majbut katar okova so sas posadime.”

*O Isus phenel e paramiči pale svetiljka
(Lk 8,16-18)*

²¹ Askal o Isus phučla len: “Dali o stenko anen andre te čhon les talo čaro ili talo kreveto te garaven lesko svetlo? Nipošto! O stenko del pe jag te čhol pe po čirako.

²² Kaj, sogod si tajno, avela javno, thaj so god si garado, inkljela po videlo.

²³ Ako varekas si kan, nek ašunel!”

²⁴ Thaj još phendas lenđe: “Len sama so ašunen. Save merasa merin, kasave merasa merila pe tumende thaj još dodaila pe tumende.

²⁵ Okoles kas si džanglipe, dela pe lešće još majbut, a okoles kas naj, lela pe lestar vi okova so sile.”

O seme savo korkoro barjol

²⁶ O Isus isto phendas lenđe: “E Devlesko carstvo si sago o manuš savo posadisardas o seme ande phuv.

²⁷ Račava thaj e đesesa, dali sovel ili uštel, o seme niknil thaj barjol, a o manuš či džanel sar.

²⁸ E phuv korkoro pestar anel pesko plodo: majsigo inkljel e stabiljka, o klaso, a askal o klaso pherdo điv.

²⁹ A kana o điv paćol, o manuš odma lel o srpo, kaj avili e vrjama pale žetva.”

*Paramiči pale gorušicako zrno
(Mt 13,31-35; Lk 13,18-19)*

³⁰ Askal o Isus phendas lende: "Sova upore-disaras e Devlesko carstvo? Save paramičasa te objasnisaras les?

³¹ Vo si sago o seme e gorušicako, majcikno katar sa o seme savo sejol pes pe phuv.

³² Ali kana sejol pe, barjol thaj avel majbaro katar sa e biljke ande bar, thaj mućel gajda bare ranja kaj e čiriklja šaj čeren gnezdurja ande lesko hlado."

³³ O Isus phenelas kasave paramiče te sikavel e theme e Devlesko alav gaći kozom šaj ašunenas,

³⁴ thaj bi e paramičengo khanči či phenelas lende. Ali kana sas korkoro pire učenikonenca, askal sa objasnilas lende.

O Isus smiril e oluja
(Mt 8,23-27; Lk 8,22-25)

³⁵ Isto godova đes kana peli e rjat, o Isus phendas pire učenikonende: "Džas pe okoja rig e jezerošći."

³⁶ Mukline e theme thaj dine ande lađica ande savi već bešelas o Isus. A pale lende teljardine vi varesave aver manuša e lađicenca.

³⁷ Thaj vazda pe gajda bari oluja kaj e talasurja pherenas e lađica e pajesa.

³⁸ A o Isus sas po paluno krajo e lađicako thaj sovelas po šerand. E učenikurja džungadine les thaj phendine: "Učiteljina, zar či hal tut e briga kaj tasadivas?"

³⁹ O Isus uštilo thaj oštro phendas e bavlajaće thaj e jezerošće: "Ačh! Smiri tut!" E balval ačhili thaj sas bari tišina.

⁴⁰ Askal o Isus phendas e učenikonende: “Sostar gadići daran? Zar još naj tumen paćipe?”

⁴¹ A len lijas e bari dar, thaj phučen as jek avres: “Ko si akava te e balval thaj o jezero pokorin pe lešće.”

5

*O Isus sastarel e manuše ande kaste si e benga
(Mt 8,28-34; Lk 8,26-39)*

¹ Askal avile pe aver rig katar o jezero, ando gerasinsko krajo.

² Thaj samo so o Isus inkljisto andar e lađica, odma angle leste avilo andar e limorja jek manuš ande savo sas o bilačo duho.

³ Akava manuš trajilas ande limorja thaj khonik majbut našti phandelas les čak ni ande lancurja.

⁴ But drom phanden as lešće vas thaj lešće pungre ande lancurja, ali vo trgoles e lancurja thaj phadelas e okurja pe pešće pungre, thaj khonik nas gaći zuralo te inćarel les.

⁵ Stalno, e đesenca thaj e raćenca lutilas pe limorja thaj pe bregurja, rknjilas thaj pećelas korkoro pes e barenca.

⁶ Kana dadural dikhla e Isuse, prastaja dži leste thaj pelo angle leste pe pešće koča,

⁷ thaj andar o sa glaso e rknjimava phendas: “So kames mandar, Isuse, Čhaveja e Majbare Devlesko? Dav tut solah e Devleja te na mučis man!”

⁸ Kaj, o Isus već phendas lešće: “Bilačo duhona, inklji andar o manuš!”

⁹ Askal phučla les: “Sar bučhos?” A vo phendas lešće: “Mungro alav si legija kaj sam but duhurja ande akava manuš sago vojska.”

¹⁰ Thaj uporno molilas e Isuse te na tradel len andar godova krajo.

¹¹ A okote po brego čarjolas o baro krdo bale,

¹² thaj e bilačhe duhurja zamolisardine e Isuse: “Bičhal amen ande okola bale, te das ande lende.”

¹³ O Isus mukhla len thaj e bilačhe duhurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Pe godova o sasto krdo varekaj katar duj milje bale, prastajine e bregostar ando more thaj tasadile.

¹⁴ Pe godova e manuša kaj lenas sama pe bale našline ande pašutne gava thaj pe okolne thana thaj phendine pale akava so dikhline, thaj o them avelas te dićel so sas godova.

¹⁵ Kana avile ko Isus, dikhline e manušes ande savo sas vojska benga, sar bešel furjardo ande drze thaj sar si sasto ande gođi. E dar askal dija pe lende.

¹⁶ A okola kaj lenas sama pe bale phendine lende sa so dogodisajlo e manušesa thaj e balenca,

¹⁷ thaj e manuša askal zamolisardine e Isuse te džaltar andar lengo krajo.

¹⁸ Kana o Isus delas ande lađica, okova manuš ande savo sas e bilačhe duhurja zamolisarda e Isuse te mućel les te džal lesa.

¹⁹ Ali o Isus či mukhla les, nego phendas lešće: “Bolde tut čhere ke ćiri familija thaj phen lende so ćerda tuće o Gospod, thaj sošći bari milost dija tut.”

²⁰ O manuš đelotar thaj ačhilo te ćerel svato po Dekapolis e themešće sa so o Isus ćerda lešće. Thaj savora sas zadivime.

O Isus sastarel e Jairošće čhoro thaj e nasvale manušnja

(Mt 9,18-26; Lk 8,40-56)

²¹ Kana o Isus palem nakhlas e lađicava pe aver rig e jezerošći, oko leste ćida pes o but them. Thaj dok sas vo još pašo jezero,

²² avilo leste jek vođa e sinagogako alavesa Jair, thaj kana dikhla e Isuse, pelo pe pešće koča angle lešće pungre e mujesa dži ke phuv

²³ thaj zurale molilas les: "Mungri čhejori si po meripe. Av thaj čho ćire vas pe late, te sastol thaj te trajil."

²⁴ O Isus đelo lesa.

A palo Isus teljardas vi okova but them, savo spidelas pe oko leste.

²⁵ A sas okote maškar lende vi jek nasvali manušnji savi dešuduj brš patilas katar o ratvalipe.

²⁶ But patisajli dok phirelas pe but doktorja, thaj potrošisardas sa so sas lat, ali khanči či pomognisardas laće, nego sas laće sa majgore.

²⁷ Kana ašundas palo Isus, nakhli maškar o them thaj avili leste katar lešće dume thaj dotaknisarda lesko ogrtači,

²⁸ kaj phendas ande peste: "Te dotaknisardem samo lešće drze, avava sasti!"

²⁹ Thaj isto časo o ratvalipe ačhilo latar, a voj haćarda ande pesko telo kaj sastili katar piro baro nasvalipe.

³⁰ O Isus odma hačarda kaj e sila inkljisti andar leste, thaj bolda pe ko them thaj phučlas: "Ko dirda e drze pe mande?"

³¹ Lešće učenikurja phendine lešće: "Dičhes kaj o them spidel pe oko tute, a tu phučes ko dirda man?"

³² Ali o Isus dičhelas oko peste te dićel ko ćerda godova.

³³ A e manušnji, izdralas e daratar kaj džangla kaj sastili, avili angle leste thaj peli pe koča e mujesa dži ke phuv thaj phendas lešće sa o čačipe.

³⁴ A vo phendas laće: "Čhoriye ćiro paćipe sastarda tut. Dža ando miro thaj av sasti katar ćiro baro nasvalipe!"

³⁵ Dok o Isus još godova motholas, avile varesave manuša andar e Jairesko čher thaj phendine: "Ćiri čhej muli. Sostar majbut mučis e učitelje?"

³⁶ Ali o Isus či marilas pale lende alava, nego phendas e Jairošće: "Na dara! Samo paća!"

³⁷ Thaj či mukla khonikas te džal pale leste osim e Petar, e Jakove thaj e Jovane e phrale e Jakovešće.

³⁸ Kana aresline ando čher e sinagogaće vođasko, o Isus dikhla kaj o them rknil, rovel thaj kukil ando baro muj,

³⁹ dija andre thaj phendas lende: "Sostar gaći kukin thaj roven? E čhori či muli, samo sovel."

⁴⁰ A von asanas lestar. O Isus sa trada len avri, lija pesa samo e čhoraće dade, thaj laće deja thaj okole trin učenikonen kaj sas lesa, thaj dija

andre okote kaj pašljolas e čori.

⁴¹ Askal astarda e čhora palo vas thaj phendas laće: “Talita kum!” so značil: “Čhejorije, tuće phenav, ušti!”

⁴² E čori odma uštili thaj ačhili te phirel (sas lat dešuduj brš) a von zaprepastisajle katar o čudo.

⁴³ Askal o Isus zurale zapovedisarda lenđe te na mothon khonikašće pale akava, thaj phendas lenđe te den e čhora te hal.

6

*E Isuse či prihvatisardine ando Nazaret
(Mt 13,53-58; Lk 4,16-30)*

¹ Askal o Isus đelotar okotar thaj avilo ando gav ande savo barilo, a lesa aviline vi lešće učenikurja.

² Kana avilo o savato, vo počnisarda te sikavel e manušen ande sinagoga, a but okola save ašunenas les sas zadivime thaj phenenas: “Katar akale sa gadava? Kaj steknisarda kasavi mudrost? Pe savo način vo pire vastenca ćerel čudurja?

³ Pa vo si samo varesavo stolari, e Marijako čhavo, a e Jakovesko, Josijasko, Judasko thaj e Simunesko phral. Naj li lešće pheja akate maškar amende?” Razočarisajle thaj či prihvatisardine les.

⁴ Askal o Isus phendas lenđe: “E prorokos poštuin svugde, osim ande lesko gav kaj barilo, maškar lešći familija thaj ande lesko ćher.”

⁵ Thaj okote naši čerda ni jek čudo, osim kaj pe varekozom nasvale manuša čhuta pire vas thaj sastarda len.

⁶ O Isus sas začudime kaj nas len pačipe.

Askal džalas pe okolne gava thaj sikavelas e theme.

O Isus bičhalel e dešudujen apostolen

(Mt 10,1, 5-15; Lk 9,1-6)

⁷ O Isus akhardas peste e dešuduj učenikonen, dija len vlast te traden andar o them i bilače duhonen thaj bičhaldal len po duj džene.

⁸ Zapovedisarda lenđe te na len pesa po drom khanči osim rovlji, ni mangro, ni trjasta, ni bakarne lovora.

⁹ “Nego len pe tumare pungre e sandale thaj len tumenca samo okola drže save si pe tumende.”

¹⁰ Još phendas lenđe: “Kana boravin ande varesosko gav, ačhen ande jek čher thaj na načhen andar o čher ando čher dok či džan ande aver gav.

¹¹ Ako či primina tumen ande varesavo than thaj či čhona kan tumende, džantar okotar thaj činon o praho katar tumare pungre, sago znako kaj či prihvatisardine o alav e Devlesko.”

¹² Gajda e učenikurja đele thaj počnisardine te propovedin kaj e manuša trubun te pokajin pe.

¹³ Andar e manuša tradine e bute demonen thaj e bute nasvalen sastardine gajda kaj mačhenas len e uljeja.

O smrto e Jovanesko savo bolelas

(Mt 14,1-12; Lk 9,7-9)

¹⁴ A pale godova ašundas vi o caro Irod, kaj e Isusesko alav postanisardas pindžardo. Jek phenenas: "Godova si o Jovano savo bolelas. Uštilo andar e mule, thaj zato akana šaj ćerel e silne ćudurja."

¹⁵ Aver phendine: "Godova si o proroko Ilija." A varesave phendine kaj vo si proroko sago jek katar e purane prorokurja.

¹⁶ Kana o Irod godova ašundas, phendas: "Me dijem te ćhinen e Jovanesko šoro, a vo akana uštilo andar e mule!"

¹⁷ Kaj o Irod majanglal zapovedisardas te astaren e Jovane thaj te ćhuden les ande tamnica. Ѐerda godova zbog e Irodijada, savi sas romnji lešće phralešći e Filipešći.

¹⁸ O Irod lija lat romnjaće a o Jovano stalno phenelas lešće: "Ći tromas te les pale romnji ćire phralešće romnja!"

¹⁹ Zbog godova e Irodijada inćarelas e holji po Jovano thaj kamlas te mudarel les, ali našti ćerelas godova,

²⁰ kaj o Irod daralas lestar. Džanglas kaj si o Jovano pravedno thaj sveto manuš thaj zato štitilas les. Volilas te ćhol kañ leste vi ako e Jovanešće alava zurale uznemirinas les.

²¹ Ali e Irodijadaće sikadili laćhi prilika, kana o Irod pale piro rođendan pripremisardas gozba pale pire bare službenikurja, vojne zapovednikurja, thaj pale šorvale andar e Galileja.

²² Kana dija andre e Irodijadaći ćhej thaj počnisarda te ćhelel, godova zurale svidosajlo e Irodešće thaj lešće gostonende. Thaj o caro

phendas e čhejaće: “Mang mandar sa so kames, thaj dava tut.”

²³ Thaj hala laće solah: “Dava tut sa so mandes, čak vi opaš mungro carstvo.”

²⁴ Voj inkljisti thaj phučla pire deja: “So te mangav katar o caro?”

A laći dej phendas laće: “Mang o šoro e Jovanesko savo bolelas.”

²⁵ E čhej odma siđardas ko caro thaj phendas lešće: “Kamav te odma des man pe tacna o šoro e Jovanesko savo bolelas.”

²⁶ O caro zurale ražalostisajlo, ali zbog godova kaj halas solah angle gosturja či kamla te odbil lat.

²⁷ Nego odma naredisarda e dželatošće te anel e Jovanesko šoro. Akava đelo, čhinda lesko šoro ande tamnica,

²⁸ anda les pe tacna thaj dija les e čhejaće, a voj pire dejaće.

²⁹ Kana pale godova ašundine e Jovanošće učenikurja, avile te len e Jovanesko telo thaj te čhon le ando limori.

O Isus pravarel pandž milje manušen

(Mt 14,13–21; Lk 9,10–17; Jn 6,1–14)

³⁰ E apostolurja boldine pe thaj ćidine pe oko Isus thaj phendine lešće sa so ćerdine thaj so sikadine e manušen.

³¹ Askal o Isus phendas lenđe: “Hajde aven manca pe varesavo čučo than te avas korkoro thaj te cara odmorin tumen.” Godova phendas lenđe zato kaj o but o them džalas thaj avelas thaj nas len kana ni te han.

³² Gajda von korkoro teljardine e čamcosa pe jek čučo than.

³³ Ali, but e manuša dikhline len sar džantar thaj odma pindžardine len, pa andar sa e gava siđardine phujatar thaj aresline okote majsigo lendar.

³⁴ Kana o Isus inkljisto andar e lađica, dikhla e bute theme thaj sažalisajlo pe lende, kaj von sas sago e bakhre bi pastiresko, thaj počnisarda te sikavel len but godova.

³⁵ Već sas kasno pa e učenikurja avile dži ko Isus thaj phendine: "Akava si pusto krajo, a već si kasno.

³⁶ Muk e theme te džantar pe okolne thana thaj gava te ćinen pešće vareso te han."

³⁷ A o Isus phendas lenđe: "Den len tumen te han." A von phendine lešće: "So? Sar ćinasa gaći mangro? Trubujasas men duj šela rupune lovora te pravaras sa akale manušen."

³⁸ A o Isus phućla len: "Kozom mangre si tumen? Džan thaj proverin!" Kana đinadine e mangre, phendine: "Si amen pandž mangre thaj duj maće."

³⁹ O Isus askal naredisarda lenđe te bešen ande grupe pe zeleno čar.

⁴⁰ Thaj o them bešlo ande grupe po šel thaj po pandžvardeš džene.

⁴¹ Askal o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj maće, dikhla opre ando nebo, zahvalisarda e Devlešće askal phaglas e mangre, thaj dijas pire učenikonende te čhon anglo them. Gajda podelisarda savorende vi e duj maće.

⁴² Savora haline thaj čaljile.

⁴³ E učenikurja još čidine dešuduj pherde korpe kotora save ačhiline katar e mangre thaj e mače.

⁴⁴ A haline pandž milje muškarcurja.

*O Isus phirel po paj
(Mt 14,22-33; Jn 6,16-21)*

⁴⁵ Odma pale godova, o Isus naredisarda pire učenikonende te den ande lađica thaj te džan angle leste ande Vitsaida, pe okoja rig e jezerošči, dok vo či mučel e theme te džantar.

⁴⁶ A kana mukla e theme te džantar, đelo po brego te molil pe.

⁴⁷ Kana peli e rjat, lešće učenikurja sas ande lađica maškaral po jezero, a o Isus sas korkoro pe phuv.

⁴⁸ O Isus dikhla sar e učenikurja phare veslin kaj phurdelas e suprotno balval, pa varekaj katar o trito dži ko šovto sato detharinako, o Isus avilo dži lende gajda kaj phirelas po paj. Kamlas te načhel paše lende,

⁴⁹ ali kana e učenikurja dikhline sar phirel po paj, gndisardine kaj si duho, thaj počnisardine te čhon muj.

⁵⁰ Kaj savora izdranas e daratar kana dikhline les,

a o Isus odma phendas lende: “Aven hrabre! Me sem! Na daran!”

⁵¹ Askal dijas lende ande lađica thaj e balval ačhili. A e učenikurja sas zurale začudime,

⁵² kaj či hačardine o čudo e mangrenca, kaj lende ile zurajle thaj či paćanas.

*O Isus sastarel e nasvalen ando Genisaret
(Mt 14,34–36)*

⁵³ Kana o Isus thaj lešće učenikurja nakhline pe okoja rig e jezerošći, aresline ando Genisaret thaj okote phandadine o čamco.

⁵⁴ Čim inkljistine andar o čamco o them odma pindžardas e Isuse,

⁵⁵ thaj prastajine pe sasto krajo te razglasin kaj avilo o Isus, a o them teljarda te anen e nasvalen pe nosilje okote kaj ašundine kaj si o Isus.

⁵⁶ Thaj kaj god džalas, ande baro ili cikno gav, o them čholas pire nasvalen pe glavne sokača thaj molinas e Isuse te mučel len te dotakin samo o teluno čoško katar lesko ogrtači. Thaj savora save dotaknisardine les, sastile.

7

*O Isus sikavel te avas andral čiste
(Mt 15,1–20)*

¹ Oko Isus ćidine pe varesave fariseja thaj e učitelja palo Mojsijesko zakono save aviline andar o Jerusalam.

² Von dikhline varesave lešće učenikonen kaj han mangro bithode vastenca so značil kaj lenđe vas sas obredno melale.

³ A e Židovurja, posebno e fariseja, či hanas mangro, a te majsigo či laće thodinesas obredno pire vas, pa gajda incarenas e purane običaja katar pire prapapurja.

⁴ Thaj kana avenas čhere katar o pijaco, či hanas, a te majsigo či obredno thodinesas pe. A sas len još majbut purane običaja save

inčarenas, sago kaj si: o obred te thoven pe e tahta, e bokalurja thaj e bakrene vasurja.

⁵ Thaj zbog godova e fariseja thaj e učitelja palo Mojsijesko zakono phučline e Isuse: “Sostar čire učenikurja či inčaren e purane običaja save mukline amende amare prapapurja, nego han e melale vastenca?”

⁶ A o Isus phendas lenđe: “Licemerja! Lače prorokuisardas o Isaija pale tumende sago kaj o Del phendas ando Sveto lil:

Akala manuša samo e alavenca poštuin man,
ali lengo ilo si dur mandar.

⁷ Ivja lenđe kaj slavin man,
kana e manušenje zapovesti sikaven sago
kaj si mungro sikavipe.

⁸ E Devlešće zapovesti mukline, a inčaren e manušenje običaja.”

⁹ Thaj još phendas lenđe: “Baš šukar tumen-dar, odbacin e Devlešće zapovesti te šaj inčaren tumare običaja.

¹⁰ O Mojsija phendas: ‘Poštuisar čire dades thaj će deja’ thaj: ‘Ko del romaja pire dade ili pire deja, neka avel kaznime po smrto.’

¹¹ A tumen phenen: ‘Lače si te o manuš phenel pire dadešće ili pire dejaće: “Sa sova šaj pomogniv tut si te prinesiv kurbanu – so značil žrtveno daro e Devlešće”’,

¹² gajda tumen či mučen e manušes te vodil briga pale piro dad ili pale piri dej.

¹³ Thaj gajda odbacin e Devlesko alav tumare običajenca save sikaven avren. Thaj but gajda vareso ćeren.”

O Isus phenel so meljarel e manušes

¹⁴ Askal palem akharda e theme peste thaj phendas: “Ašunen man savora thaj haćaren!

¹⁵ Khanči so avrjal del ando manuš našti meljarel e manuše andral. Nego okova so inkljel andar o manuš meljarel e manuše andral.

¹⁶ [Ako varekas si kan, nek ašunel!]

¹⁷ A kana ćelotar e themestar thaj dijas ando ćher, e ućenikurja phućline les te objasnil lenće akaja paramići.

¹⁸ A o Isus phućla len: “Pa ni tumen ċi haćaren? Sar ċi haćaren kaj khanči so del avrjal ando manuš našti meljarel e manušes,

¹⁹ kaj ċi dźal lešće ando ilo, nego dźal ande lesko ođi, thaj inkljel avri andar lesko telo?”

(Gajda o Isus mothodas kaj si sa o hamasko ċisto.)

²⁰ Thaj još majdur motholas: “Okova so inkljel andar e manušesko ilo ćerel e manuš te avel melalo anglo Del.

²¹ Kaj andral, andar e manušesko ilo, aven e bilaćhe gindurja, o blud, o ćoripe, o mudaripe,

²² o preljub, e pohlepa, o bilaćho narav, e prevara, o biladžavipe, e zavist, o vređope, o barikanipe thaj o dilipe.

²³ Sa akava bilaćhipe inkljel andar o manuš thaj meljarel e manušes anglo Del.”

*O Isus pomožil e romnjaće savi nas Židovka
(Mt 15,21-28)*

²⁴ Pale godova o Isus andar e Galileja đelo ande tirske thaj sidonske krajurja thaj smestisajlo ande varesosko čher. Či kamlas te bilo ko džanel kaj si okote, ali našti ačhilo garado.

²⁵ Varesavi manušnji ande kašći čhejori sas o bilačo duho, čim ašunda pale leste avili thaj peli angle lešće pungre pe koča e mujesa dži ke phuv.

²⁶ A godoja manušnji nas Židovka thaj sas bijandi ande sirisko Fenikija. Molilas e Isuse te tradel e benđe andar laći čhej.

²⁷ O Isus phendas laće: "Muk majsigo te čaljon e čhavra, kaj naj lače te lel pe o mangro katar e čhavra thaj te čhudel pe e džučhelorende."

²⁸ A voj phendas: "Gajda si, Gospode, ali vi e džučhelora tale sinija han e prušuka kaj peren e čhavrende."

²⁹ Askal o Isus phendas laće: "Zbog godova kaj phendan akava, dža čhere. O bilačo duho inkljisto andar ćiri čhej."

³⁰ Kana e manušnji đeli čhere, arakhla e čhora sar pašljol ando kreveto, a o bilačo duho već inkljisto andar late.

O Isus sastarel e manušes savo si kašuko thaj nemo

³¹ Askal o Isus đelotar andar e tirske krajurja, thaj preko Sidono areslo dži ko Galilejsko jezero ande dekapoljsko krajo.

³² Okote andine lešće jeće kašuce manuše, savo vi phare čerelas svato thaj zamolisardine e Isuse te čhol piro vas pe leste.

³³ O Isus inđarda les cara majdur katar o them te šaj avel lesa korkoro, čhuta pešće naja ande

lešće kan, thaj pešće čungarava dotaknisardas lešći čhib.

³⁴ Dikhla ando nebo, uzdahnisarda thaj phen-das lešće: "Efata!", so značil: "Putar tut!"

³⁵ Thaj odma bolda pe e manušesko sluho, thaj lešći phangli čhib putajli thaj šaj lače ćerelas svato.

³⁶ O Isus zabranisarda e themešće te mothon bilo kašće pale akava. Ali so vo majbut branilas lenđe, von sa majbut ćerenas svato pale akava.

³⁷ But divinas pe thaj phenenas: "Sa so ćerel si zurale lače – vo ćerel te e kašće manuša ašunen thaj e neme te ćeren svato!"

8

O Isus pravarel štar milje manuša (Mt 15,32–39)

¹ Ande godoja vrjama palem ćida pes o but o them. A sar nas len so te han, o Isus akhardas peste pire učenikonen thaj phendas lenđe:

² "Žao si mande katar o them, kaj si već trin đes manca, a najlen so te han.

³ Ako bičhalav len ćhere bokhalen, malaksina po drom. A varesave lendar avile dadural."

⁴ Lešće učenikurja phučline les: "Sar vareko pe akava pusto than šaj arakhla sas dosta man-gro pale sa akala manuša te han?"

⁵ O Isus phučla len: "Kozom mangre si tu-men?" A von phendine: "Efta."

⁶ Askal o Isus phendas e themešće te bešen tele pe phuv. Lijas e efta mangre, zahvalis-arda e Devlešće, phagla e mangre thaj dijas e učenikonende, a von podelisardine e themešće.

⁷ A sas len vi varekozom mačhora. O Isus zahvalisarda pale lende thaj phendas e učenikonende te vi len podelin e themešće.

⁸ E manuša haline thaj čaljile. A e učenikurja čidine eŧta korpe kotora katar o okova habe kaj ačhilo.

⁹ A okote sas varekaj katar štar milje muškarcurja. Askal o Isus mukla len te džantar čhere.

¹⁰ Odma pale godova o Isus dija ande lađica pire učenikonenca thaj uputisajle ande dalmanitsko krajo.

E fariseja roden znako katar o Isus

(Mt 16,1–4)

¹¹ Askal aviline e fariseja thaj počnisardine te raspravin pe e Isuseja thaj te iskušin les, gajda kaj rodenas lestar te sikavel lende varesavo znako andar o nebo.

¹² Kana o Isus godova ašunda, handuk uzdahnisarda thaj phendas: “Sostar akava naraštaj rodel znako? Čače phenav tumende: Nisavo znako či dela pe tumende.”

¹³ Askal đelotar lendar, dijas palem ande lađica thaj otplovisarda pe aver rig e jezerošći.

O Isus upozoril e učenikonen po uticaj e farisejengo thaj e caresko Irodesko

(Mt 16,5–12)

¹⁴ A e učenikurja bistardine te len pesa mangro, pa ande lađica sas len samo jek mangro.

¹⁵ Dok načhenas prekal o jezero, o Isus upozorisarda len: “Len tumen sama katar o farisejsko thaj e Irodesko kvasco!”

16 A von počnisardine te raspravlin pe maškar peste: "Kava phendas zato kaj či lijam amenca mangro!"

17 O Isus džanglas so gndin thaj phendas lenđe: "Sostar raspravlin tumen kaj naj tumen mangro? Još uvek či razumin thaj či haćaren o znaćenje? Zar tumaro ilo gadići barosajlo?"

18 Jakha si tumen, a či dićhen thaj kan si tumen, a či ašunen. Zar či den tumen gođi?

19 Kana phaglem okola pandž mangre thaj prvardem pandž milje muškonen, kozom pherde korpe ćidine kotora save aćhiline?" A von phendine: "Dešuduj."

20 "A kana phaglem okola ehta mangre thaj pravardem štar milje muškonen, kozom pherde bare korpe kotora ćidine?" A von phendine: "Ehta."

21 Pe godova phendas lenđe: "Zar još či haćaren?"

O Isus sastarel e manušes savo bijandilo koro

22 Kana aresline ande Vitsaida, varesave manuša andine ko Isus jeće kore manuše, thaj zamolisardine les te čhol pire vas pe leste.

23 O Isus lijas e kore manuše palo vas thaj inđarda les avri andar o gav, čhungarda ande lešće jakha thaj čhuta pešće vas pe leste thaj phućla les: "Šaj dićhes vareso?"

24 A o manuš dikhla thaj phendas: "Dikhav e manušen, lićin mande sago e kaš save phiren."

25 Askal o Isus palem čhuta pire vas pe lešće jakha, thaj e manušešće godova drom skroz bolda pe o vido. Thaj sa jasno dićhelas.

²⁶ Askal o Isus bičhalda les čhere thaj phendas lešće te na del ando gav.

*O Petar phenel kaj o Isus si o Hristo
(Mt 16,13–20; Lk 9,18–21)*

²⁷ Askal o Isus thaj lešće učenikurja đele ande okolne gava oko e Kesarija e Filipešći. Dok sas još po drom, o Isus phučlas pire učenikonen: “So phenel o them, ko sem me?”

²⁸ A von phendine lešće: “Jek phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver e phenen kaj san o proroko Ilija, a varesave phenen kaj san varesavo katar e prorokurja.”

²⁹ Askal phučla len: “A tumen, so gndin ko sem me?” O Petar phendas: “Tu san o Hristo!”

³⁰ O Isus oštro phendas lenđe te či phenen khonikašće akava pale leste.

*O Isus phenel pale piri patnja thaj pale piro smрто
(Mt 16,21–23; Lk 9,22)*

³¹ Askal počnisarda te sikavel len e alavenca: “Me, o Čhavo e Manušesko, moraš but te pativa. E starešine, e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar moraš te odbacina man. Avava mudardo thaj pale trin đes uštava andar e mule.”

³² O Isus phendas lenđe godova gajda jasno. Askal o Petar lija les pe rig thaj lijas te ukoril les.

³³ O Isus bolda pe, dikhla pe pire učenikurja thaj ukorisarda e Petre alavenca: “Džatar mandar, Sotono, kaj tu či gndis pe okova so si e Devlesko, nego so si e manušesko.”

Pharo si o drom okolengo kaj kamen te sledin e Isuse

(Mt 16,24-28; Lk 9,23-27)

³⁴ Askal akharda peste e theme thaj pire učenikonen thaj phendas lenđe: “Ako vareko kamel te džal pale mande, askal neka odreknil pe korkoro pestar, neka lel piro trušul, thaj neka džal pale mande.

³⁵ Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les, a ko hasarel piro trajo zbog mande thaj zbog e Bahtali nevimata, spasila les.

³⁶ Kaj so mol e manušešće te dobil o sasto them, a te hasarel piro trajo?

³⁷ So o manuš šaj del sago zamena pale piro trajo?

³⁸ Kaj ko ladžal mandar thaj katar mungre alava angle akava bipačivalo thaj bezehalo naraštaj, vi me, o Čhavo e Manušesko, ladžava lestar kana avava ande slava mungre Dadešći e svete anđelenca.”

9

¹ O Isus majdur phendas lenđe: “Čače phenav tumenđe, si akate varesave kaj ačhen maškar tumende, von sigurno či merena dok majsigo či dičhena e Devlesko carstvo kaj avel ande sila.”

O Isus sikavel piri slava e učenikonenđe

(Mt 17,1-13; Lk 9,28-36)

² Šov đes majposle o Isus lija pesa e Petre, e Jakove thaj e Jovane thaj đelo lenca pe vuči gora, kaj sas lenca korkoro thaj okote angle lende promenisaajlo e Isusesko izgled.

³ Lešće drže ćerdile blistavo, gajda parne sar ni jek manuš pe phuv našti parnjardasas len.

⁴ Pe godova angle lende sikadilo o proroko o Ilija thaj o Mojsija thaj line te ćeren svato e Isuseja.

⁵ A o Petar phendas e Isusešće: “Učiteljina, lačhe si kaj sam akate! Te vazdas trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija.”

⁶ O Petar či džanelas so aver te mothol kaj lija len e bari dar.

⁷ Askal sikadilo jek oblako thaj učharda len pire senkava thaj askal ašundilo o glaso andar o oblako: “Akava si mungro volime Čhavo! Les ašunen.”

⁸ Thaj katar jekhar kana e učenikurja dikhline oko peste, majbut khonikas či dikhline osim e Isuse.

⁹ Thaj kana fuljenas katar e gora, o Isus naredisarda lenđe kaj či troman te mothon khonikašće so dikhline, dok vo, o Čhavo e Manušesko, či uštel andar e mule.

¹⁰ Von inćardine godova pale peste, ali ćerdine svato maškar pende so gindilas o Isus kana phendas kaj “uštela andar e mule.”

¹¹ Askal e učenikurja phučline les: “Sostar e učitelja e Mojsiješće zakonestar phenen kaj majsigo katar o Mesija trubul te avel o Ilija?”

¹² O Isus phendas lenđe: “Čače o Ilija avela prvo thaj sa obnovila, ali sostar si askal ramome ando Sveto lil palo Čhavo e Manušesko kaj but patila thaj kaj avela odbacime?

¹³ A me phenav tumenđe: O Ilija već avilo, a von ćerdine lesa sar kamla pe lende, sago kaj si pala leste vi ramome.”

*O Isus tradel e bilačhe duho andar o čhavro
(Mt 17,14–20; Lk 9,37–43)*

¹⁴ Kana o Isus thaj lešće okola trin učenikurja boldine pe katar e gora ke aver učenikurja, dikhline e bute themes oko lende thaj e učiteljen e Mojsiješće zakonestar sar traden pe e učenikonenca.

¹⁵ A o them kana dikhla kaj avel o Isus, zurale iznenadisajle thaj odma prastajine te pozdravin les.

¹⁶ O Isus phučla len: “Oko soste traden tumen lenca?”

¹⁷ A jek manuš andar o them phendas lešće: “Učiteljina, andem tute mungre čhaves, savo našti te ćerel svato, kaj si ande leste o bilačo duho thaj zbog godova si nemo.

¹⁸ Kana astarel les, čhudel les pe phuv, thaj e spuma del lešće po muj, škripol e dandenca thaj kočil pe. Phučlem ćire učenikonen te traden e nemo duhos andar leste, ali von našti tradine les.”

¹⁹ O Isus pe godova phendas lende: “O bi-paćivalo naraštajona, dži kaj još trubula te avav tumenca? Dži kaj još trpiva tumen? Anen e čhavre mande.”

²⁰ Thaj von andine e čhavres leste. Kana o duho dikhla e Isuse, odma zurale čhinosarda e čhavres, savo pelo pe phuv thaj ačhilo te valjil pes pe sa e riga, a po muj delas lešće e spuma.

²¹ O Isus askal phučla lešće dades: "Kozom vrjama si kasavo?"

O dad phendas: "Katar lesko ciknipe.

²² Svako cara o duho čhudel les vi ande jag vi ando paj te mudarel les. Ali te šaj vareso te ćeres, smiluisar tut amende thaj pomožisar amen!"

²³ O Isus phendas lešće: "Phučes man: 'Te šaj'? Sa si moguće okolešće savo paćal!"

²⁴ A e čhavesko dad odma čhuta muj: "Paćav! Pomožisar mande te majbut paćav!"

²⁵ Kana o Isus dikhla kaj sa majbut them pras-tajas dži lende, strogo ukorisarda e bilače duho gajda kaj phendas: "Duhona savo phandaves e manušenje čhibja te našti ćeren svato thaj lende kan te aven kašuče, zapovediv tuće inklji andar leste thaj majbut na te boldes tut ande leste!"

²⁶ Thaj o bilačo duho čhuta muj thaj zurale ćhinosarda e čhavres thaj inkljisto andar leste. A o čhavro ačhilo te pašljol tele sago mulo thaj but džene phendine kaj mulo.

²⁷ Ali o Isus lija les palo vas, vazda les opre thaj o čhavro uštilo.

²⁸ Kana dija andre ando ćer, lešće učenikurja phučline les korkoro pe rig: "Sostar amen našti tradam godole bilače duhos?"

²⁹ A o Isus mothodas lende: "Akaja vrsta šaj tradel pe samo e molitvava."

*O Isus palem nagovestil piro smrto
(Mt 17,22-23; Lk 9,36-45)*

³⁰ Kana đeletar okotar, načenas kroz e Galileja. A o Isus či kamla te o them pale godova džanel,

³¹ kaj sikavelas pire učenikonen gajda kaj phenelas lende: “Me, o Čhavo e Manušesko, avava dino ande vas e bilače manušenje thaj von mudarena man, ali pale trin đes me uštav andar e mule.”

³² Ali e učenikurja či hačardine so motholas, a sas lende dara te phučen les.

*Ko si majbaro ande Devlesko carstvo
(Mt 18,1–5; Lk 9,46–48)*

³³ Kana o Isus thaj lešće učenikurja arese ando Kafarnaum thaj kana dine ando čher, o Isus phučla len: “So godova tradenas tumen dromesa maškar tumende?”

³⁴ A von khanči či mothonas kaj e dromesa tradenas pe jek avresa ko si maškar lende majbaro.

³⁵ Askal o Isus bešlo, akhardas peste e dešuduje apostolen thaj phendas lende: “Ko kamel te avel prvo neka avel maškar savorende zadnjo thaj neka avel sluga savorende!”

³⁶ Askal lija ječe čhavre, čhuta les maškar lende, dijale mrtiko thaj phendas:

³⁷ “Ko prihvati ječe kasave cikne čhavre zbog mande, man prihvati. A ko man prihvati, či prihvati samo man već e Devles savo bičhalda man.”

*O Isus phenel ko naj protiv leste, godova si lesa
(Lk 9,49–50)*

³⁸ O Jovano phendas e Isusešće: “Učiteljina, dikhlam ječe manuše sar ande čiro alav tradel e bilače duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova kaj či džal pale tute thaj naj jek amendar.”

³⁹ O Isus phendas lenđe: “Na branin lešće, kaj khonik ko čerel čudo ande mungro alav či mothol bi lačhipe pale mande.

⁴⁰ Kaj, ko naj protiv amende, godova si pale amende.

⁴¹ Kaj, ko del tumen samo vi tahtaj paj zato kaj sen e Hristošće učenikurja, čače phenav tumenđe: godova manuš sigurno dobila piri nagrada.”

O Isus sikavel sar te na peras ando bezeh

(Mt 18,6–9; Lk 17,1–2)

⁴² “Ko crdel po bezeh ječe katar kala ciknen save ande mande paćan, majlače avilosas lešće te unglaven lešće o mlinsko bar pe kor thaj te čhuden les ando jezero.

⁴³ Te crdel tut čiro vas po bezeh, čhin čo vas tutar. Kaj majlače si tuće bi vastengo te des ando večno trajo, nego liduj vastenca te džas ande pakao, ande večno jag savi nikad či mudardola,

⁴⁴ [kaj lengo čermo či merela thaj e jag či mudardola].

⁴⁵ Te crdel tu čiro pungro po bezeh, čhin čo pungro tutar. Kaj majlače si tuće bi pungrenko te des ando večno trajo, nego liduj pungrenca te aves čhudino ando pakao,

⁴⁶ [kaj lengo čermo či merela thaj e jag či mudardola].

⁴⁷ Te crdel tu ćiri jakh po bezeh, inkal ćiri jakh tutar. Kaj majlačhe si tuće te des ande Devlesko carstvo jeće jakhasa, nego te avel tut liduj jakha, a te aves ćhudino ando pakao,

⁴⁸ kaj lengo ćermo či merela thaj e jag či mudardola.

⁴⁹ Kaj svako avela šilado e jagasa sago kaj si e žrtva šiladi e loneja.

⁵⁰ O lon si laćho. Ali te o lon hasarel pesko londipe sova londarena? Aven sago o lon thaj trajin ando miro jek avresa!"

10

O rom thaj e romnji si jek telo thaj naj lenđe muklo te rastavin pes

(Mt 19,1–12)

¹ O Isus đelotar okotar thaj đelo ande judejske krajurja, preko e reka e jordanošći. Thaj palem avilo leste o but o them, a vo sago vi uvek sikavelas len.

² Avile dži leste varesave fariseja thaj phućline les gajda te iskušin les: "Dali tromal o rom te rastavil pe katar piri romnji?"

³ A o Isus phućla len: "So o Mojsije zapovedis-ardas tumenđe?"

⁴ A von phendine: "O Mojsija mukla e romešće te del pešće romnja rastavno lil thaj askal šaj mućel lat."

⁵ Askal o Isus phendas lenđe: "O Mojsije ramosarda tumenđe godoja zapoved zbog tumare barune ile.

⁶ Ali, ando početko kana o Del sa ćerda, 'ćerda len muško thaj žensko.'

⁷ 'Zato o rom mućela pire dade thaj pire deja thaj avel jek pire romnjasa,

⁸ thaj von duj džene avena jek telo' gajda naj majbut duj nego jek telo.

⁹ Zato o manuš neka či rastavil okova so o Del sastavisarda."

¹⁰ A kana sas palem andre ando čher, e učenikurja phučline les pale godova.

¹¹ A o Isus phendas lende: "Ko rastavil pe katar piri romnji thaj lel aver romnja, čerel preljub prema piri prvo romnji.

¹² Thaj e romnji, ako rastavil pe katar piro rom thaj lel aver rome, čerel preljub."

O Isus blagoslovil e čhavren

(Mt 19,13-15; Lk 18,15-17)

¹³ Varesave manuša anenas anglo Isus pire čhavren te čhol pire vas pe lende thaj blagoslovil len, a e učenikurja godova braninas lende.

¹⁴ Kana o Isus dikhla so čeren, holjajlo thaj phendas lende: "Mućen e čhavroren te aven mande. Thaj na branin lende, kaj kasavende pripadil e Devlesko carstvo.

¹⁵ Čače phenav tumende: ko či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, sigurno či dela ande leste."

¹⁶ Askal dijas mrtiko e čhavren, čhuta pire vas pe lende thaj blagoslovisarda len.

Phare si e barvalende te den ande Devlesko carstvo

(Mt 19,16-30; Lk 18,18-30)

¹⁷ Kana o Isus sas palem po drom, prastajas dži leste varesavo manuš, pelo pe koča angle leste

thaj phučla les: "Lačheja učiteljina, so trubul te čerav te naslediv o večno trajo?"

¹⁸ A o Isus phendas lešće: "Sostar man akhares lačheja? Khonik naj lačo osim o jedino o Del.

¹⁹ E zapovesti džanes: 'Na mudar, na čer preljub, na čor, na svedočisar hohamne, na prevarisar, poštuisar čire dades thaj čire deja!'"

²⁰ A o manuš phendas lešće: "Učiteljina, sa gadava inčarav katar mungro ternipe."

²¹ O Isus dikhla pe leste pherdo ljubavi thaj phendas lešće: "Još samo jek falil tuće: dža thaj bićin sa so si tut, a e love de e čorende thaj avela tut barvalipe ando nebo. Askal av thaj sledisar man."

²² Čim o Isus godova phendas lešće, o manuš mukla po muj. Rastužisajlo thaj đelotar, kaj či kamlas te bićinel piro baro barvalipe.

²³ O Isus dikhla oko peste, thaj phendas pire učenikonende: "Sar si phare e barvalende te den ande Devlesko carstvo!"

²⁴ E učenikurja začudisajle pe godova so phendas. Zato o Isus palem phendas lende: "Čhavralen mungralen, sar si phare te den ande Devlesko carstvo.

²⁵ Maj loće si e kamilaće te načel kroz e suvjaće kan nego e barvalešće te del ande Devlesko carstvo."

²⁶ E učenikurja još maj but začudisajle, thaj phučenas jek avres: "Pa ko askal šaj te spasil pes?"

²⁷ A o Isus dikhla pe lende thaj phendas: "E manušenje si godova nemoguće, ali e Devlešće naj, kaj e Devlešće si sa moguće."

²⁸ Askal o Petar phendas e Isusešće: “Ake, amen muklam sa thaj teljardam pale tute.”

²⁹ Askal o Isus phendas: “Čače phenav tumenđe, svako ko mukla pesko čher, ili pe phralen, ili pe phejen, ili pe dade thaj pe deja, ili pe čhavren, ili pe njive pale mande thaj pale Bahtali nevimata,

³⁰ akana, ande akaja vrjama, sigurno dobila šel drom majbut: čhera, phrala, pheja, deja, čhavra, thaj phuvja. Ali sa godolesa avena vi e progonurja, a ande vrjama savi avela, večno trajo.

³¹ A but okola save si akana prve, avena poslednje, a okola poslednje avena prve.”

O Isus po trito drom mothol pale piro smrto thaj pale piro vaskrsenje

(Mt 20,17-19; Lk 18,31-34)

³² Kana o Isus thaj lešće učenikurja teljardine karingal o Jerusalim, a o Isus džalas angle lende, e učenikurja sas začudime kaj džal ando Jerusalim, a okolen save džanas pale leste lijas e dar.

O Isus palem lijas e dešuduje učenikonen pe rig thaj motholas lende so avela lesa:

³³ “Ake das ando Jerusalim. Okote man, e Čhaves e Manušesće, predaina ande vas e šorvale rašajenđe thaj e učiteljenđe e Mojsiješće zakonestar thaj von osudina man po smrto. Askal predaina man ke okola save naj židovurja

³⁴ thaj von marena muj mandar, chungarena man, bičuina man, thaj mudarena man. Ali me trin đes pale godova uštava andar e mule.”

*O Isus sikavel sar te služisaras averende
(Mt 20,20–28)*

³⁵ Askal avile dži ko Isus o Jakov thaj o Jovano, e Zevedejevešće čhave, thaj phendine lešće: “Učiteljina, kamas te ćeres pale amende sa so zamolisa tut.”

³⁶ A o Isus phučla len: “So kamen te ćerav pale tumende?”

³⁷ A von phendine lešće: “Muk amen te bešas tusa kana deja ande ćiri nebesko slava, pe počasne thana, jek pe ćiri desno rig a aver pe ćiri levo rig.”

³⁸ A o Isus phendas lende: “Či džanen so manden. Dali šaj pijen andar o tahtaj andar savo me pijava ili te bolen tumen sago kaj me bolava man?”

³⁹ A von phendine: “Šaj.” Pe godova o Isus phendas lende: “Ej čače pijena andar o tahtaj patnje andar savo me pijava thaj bolena tumen ande patnje sago kaj me bolava man.

⁴⁰ Ali naj mungro te odrediv ko bešela pe mungri levo ili desno rig. Godola thana pripadin okolende pale kaste o Del odredisardas.”

⁴¹ Kana godova ašundine e aver deš učenikurja, holjajle po Jakov thaj po Jovano.

⁴² O Isus akharda len peste thaj phendas lende: “Tumen džanen kaj okola save inćaren pe kaj si e manušende vladarja, vladin pe lende, thaj okola save si majbare lendar volin te gospodarin lenca.

⁴³ Ali maškar tumende nek či avel gajda, nego savo kamel te avel majbaro maškar tumende, neka avel tumaro sluga.

⁴⁴ Thaj ko kamel te avel maškar tumende prvo, neka savorende avel robo.

⁴⁵ Kaj ni me, o Čhavo e Manušesko, či avilem te služin mande nego te me služiv averende, thaj te dav mungro trajo sar počin pale e but manuša.”

*O Isus sastarel e kores
(Mt 20,29–34; Lk 18,35–43)*

⁴⁶ Askal aresline ando gav o Jerihon. Kana o Isus, lešće učenikurja thaj o but o them inkljenas andar o Jerihon, pašo drom bešelas o koro prosijako, savo akhardolas Vartimej, so značil e Timejesko čhavo.

⁴⁷ Kana ašunda kaj godova načhel o Isus andar o Nazaret, počnisarda te čhol muj: “Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluisar tut mande!”

⁴⁸ But džene opomeninas les te ačhel, ali vo još majzurale čholas muj: “E Davidešće Čhaveja, smiluisar tut mande!”

⁴⁹ O Isus ačhilo thaj phendas: “Akharen les akaring!” Von akhardine e kore manuše thaj phendine lešće: “Hrabro, ušti! O Isus akharel tut.”

⁵⁰ O koro manuš čhuda pestar o ogrtači, huklo pe pungre thaj avilo anglo Isus.

⁵¹ O Isus phučla les. “So kames te ćerav pale tute?” O koro manuš phendas: “Učiteljina, kamav te šaj te dikhav.”

⁵² A o Isus phendas lešće: “Dža, ćiro paćipe sastarda tut!”

Thaj o koro odma šaj dičhelas, thaj teljarda dromesa palo Isus.

11

*O Isus del ando Jerusalem sar o Mesija
(Mt 21,1-11; Lk 19,28-40; Jn 12,12-19)*

¹ Kana o Isus thaj lešće učenikurja avile majpaše dži ko Jerusalem thaj aresle paše ke gava Vitfaga thaj ke Vitanija, pe maslinsko gora, bičhalda pire duje učenikonen anglal.

² Phendas lenđe: “Džan ando gav savo si angle tumende. Sar den ande leste, aračhena e phangle magare pe savo khonik či jašisarda. Putaren e magare thaj anen les akaringal.

³ A ako vareko phučel tumen: ‘sostar godova čeren?’, tumen phenen: ‘Trubul e Gospodešće, ali vo sigo boldela les.’”

⁴ E učenikurja đeje thaj arakhline e phangle magare pale kapija, avri po sokako, thaj putardine les.

⁵ A varesošće manuša save okote ačhenas phučline len: “Sostar putren e magare?”

⁶ A e učenikurja phendine lenđe gajda sar o Isus phendas lenđe te mothon, thaj e manuša mukline len po miro.

⁷ Askal andine ko Isus e magare, thaj čhutine prekal leste pire ogrtača, a o Isus bešlo pe leste.

⁸ But manuša buljarenas pire ogrtača po drom, a varesave katar e manuša buljarenas zelene krandže save čhindine ando polje.

⁹ E manuša save džanas anglo Isus thaj pale leste čhonas muj:

“ ‘Hosana!’*

Blagoslovime okova savo avel ando alav e
Gospodesko!’

¹⁰ Blagoslovime si o carstvo amare pradadesko
e Davidesko savo avel!

‘Hosana e Devlešće ande visina!’ ”

¹¹ Gajda o Isus dijas ando Jerusalim thaj đelo
ando Hramo thaj sa razgledilas, ali sar sas već
kasno, đelotar e dešuduje apostolenca ande
Vitaniija.

*O Isus del romaja e smokva savi či dija piro
plodo*

(Mt 21,18–19)

¹² Thejara o đes teljardine andar e Vitaniija, a
o Isus bokhajlo.

¹³ Dadural dikhla ječhe smokva savi sas sa
ande patrja thaj đelo dži late te arachel vareso
pe late te hal. Ali kana avilo late, či arakhlas pe
late khanči osim laće patrja, kaj još nas e vrjama
te e smokva bijanel pesko plodo.

¹⁴ Askal o Isus phendas e smokvaće: “Dži ko
veko neka khonik majbut či hal čiro plodo tutar!”
A godova ašundine vi lešće učenikurja.

O Isus tradel e trgovconen andar o Hramo

(Mt 21,12–17; Lk 19,45–48; Jn 2,13–22)

¹⁵ Kana avile palem ando Jerusalim, o Isus
dijas ande avlija e Hramošći thaj ačhilo te tradel
avri andar o Hramo savoren save okote činenas
thaj bičinenas thaj delas mujal e sinije kolende

* ^{11,9} Hosana ando hebrejsko originali značil: “Spasisar amen,
molisaras tut”.

kaj phađen as e love, a kolende kaj bićinenas e golubonen haravelas lende klupe.

¹⁶ Thaj khonikašće či mukla te indarel vareso kroz e Hramošći avlija te bićinel.

¹⁷ Askal lijas te sikavel len: "Naj li ramome ando Sveto lil: 'Mungro čer akhardola molitveno čer pale sa o them?' A tumen čerdine lestar than kaj čiden pe e razbojnikurja!"

¹⁸ A kana ašundine pale godova e šorvale rašaja thaj e učitelja e Mojsiješće zakonestar, ačhile te roden način sar te mudaren e Isuse, kaj daranas lestar andar godova kaj sa o them divilas pe lešće sikavipešće.

¹⁹ Kana peli e rjat, o Isus thaj lešće učenikurja inkljistine andar o gav.

*Sa so mangas ande molitva o Del dela men
(Mt 21,20-22)*

²⁰ Kana o Isus thaj lešće učenikurja aver detharin načhenas paše okoja smokva, line sama kaj e smokva šučili andar o koreno.

²¹ A o Petar askal dija pe gođi thaj phendas e Isusešće: "Dik učiteljina! Šučili e smokva savja dijan romaja!"

²² O Isus phendas lende: "Nek avel tumen paćipe ando Del.

²³ Vi čače phenav tumende, ko god phenel akale goraće: 'Vazde tut thaj čhude tut ando more!' thaj či sumnjil ande piro ilo, nego paćal kaj avela gajda sar phendas – gajda avela lešće.

²⁴ Andar godova phenav tumenđe: sa so roden ande tumare molitve, paćan kaj primina, thaj avela tumenđe dino.

²⁵ Thaj kana len te molin tumen, jartosaren te si tumen vareso protiv varekaste, te vi tumenđe tumaro nebesko Dad jartol tumare bezeha.”

²⁶ [A te tumen či jarton averenđe, askal ni tumaro nebesko Dad či jartola tumenđe.]

E Židovske vođe či paćan kaj e Isuse si vlast katar o Del

(Mt 21,23–27; Lk 20,1–8)

²⁷ Thaj palem o Isus thaj lešće učenikurja avile ando Jerusalim. Kana o Isus phiravelas pes pe avlija e Hramošći, avile dži leste e šorvale rašaja, e učitelja e Mojsiješće zakonestar thaj e starešine,

²⁸ thaj phučline les: “Ande kašći vlasti ćeres akava? Ko dija tut vlast te ćeres kasave stvarja?”

²⁹ A o Isus phendas lenđe: “Vi me phučava vareso tumen, te tumen mothodine mande. Vi me mothava tumenđe ande kašći vlast ćerav akava.

³⁰ Dali o Del phendas e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te ćerel godova? Phenen mande akava!”

³¹ A von ačhile maškar peste te raspravin: “Te phendam ‘o Del phendas lešće’, phučela men ‘Sostar askal či paćajine lešće?’

³² A či kamas te phenas kaj e manuša phendine lešće. Ipak daranas katar o them, kaj savora incarenas kaj o Jovano sas čačo proroko.”

³³ Andar godova phendine e Isusešće: “Či džanas.”

Askal o Isus phendas lenđe: “Ni me askal či phenava tumende ande kašći vlast ćerav akava!”

12

E prispodoba pale bilačhe vinogradarja

(Mt 21,33–46; Lk 20,9–19)

¹ Askal o Isus počnisarda te ćerel lenđe svato ande paramiče sago kaj si akaja: “Jek manuš zasadisardas vinograd, ogradisarda les e ogradava, hanadas ande leste than kaj gnječila pe e drak, thaj vazdas stražarsko kula. Askal o vinograd iznajmisardas e vinogradarende thaj đelotar dur.

² Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugos te lel katar e vinogradarja o deo katar e drak savi pripadil lešće.

³ Ali e vinogradarja astardine e slugos, mardine les thaj tradine les palpale čuče vastenca.

⁴ O gospodari e vinogradesko bičhaldas aver slugos. Ali e vinogradarja pharadine lesko šoro thaj ladžardine les.

⁵ Askal bičhalda vi e trito slugos, ali les mudardine. Bičhaldas lenđe vi bute e aver slugen, ali e vinogradarja ječhen mardine, a averen mudardine.

⁶ Thaj ačhilo les samo još jek: lesko volime čhavo. Po krajo bičhaldas vi les, kaj gindisarda: ‘Mungre čhave sigurno poštuina.’

⁷ Ali kana e vinogradarja dikhline les phendine jek avrešće: ‘Akava si o nasledniko. Hajde te mudaras les, thaj o nasledstvo ačhela amende.’

⁸ Astardine les, mudardine les thaj lesko telo čhudine avri andar o vinograd.

⁹ So akana ćerela o gospodari e vinogradesko? Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela ando najam aver vinogradarendē.

¹⁰ Sigurno ćitosardine ando Sveto lil akava:

‘O bar savo e zidarja odbacisarde
postanisarda bar e temeljesko.*

¹¹ O Gospod godova ćerda,
thaj ćudesno si ande amare jakha’?”

¹² E židovske vođe askal rodenas način sar te astaren e Isuse kaj džangline kaj godoja paramići si namenime lendē. Ali daranas katar o them. Andar godova đeletar thaj mukline les.

*O Isus ćerel svato palo porez
(Mt 22,15–22; Lk 20,20–26)*

¹³ Pale godova e židovske vođe bićhaldine ko Isus varesave farisejen thaj e Irodešće manušen te šaj optužin e Isuse kaj phendas vareso bilaće.

¹⁴ Von avile leste thaj phendine: “Ućiteljina, džanas kaj tu mothos o ćaćipe, thaj kaj naj san pe khonikašći rig niti dićhes ko si ko, nego ćaćipeja sikaves e theme palo drom e Devlesko. Dali amen e Židovurja trubul te das e carošće o porez ili či trubul? Dali te poćinas o porez ili te či poćinas?”

¹⁵ A o Isus džangla kaj si licemerne thaj phendas lendē: “Sostar kamen te crden man ande tumari zamka? Anen mande e kovanica savjava poćinen o porez te dikhav lat thaj phenava tumendē.”

* **12,10** Ando originali ramol: “zaglavno bar”

¹⁶ Andine leste e kovanica, a vo phučla len: “Kasko si akava šoro thaj natpiso pe kovanica?” A von phendine lešće, “E carosko.”

¹⁷ Askal o Isus phendas lenđe: “Den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko.” Pe godova von zadivisajle lešće.

*O Isus sikavel palo uštipe andar e mule
(Mt 22,23–33; Lk 20,27–40)*

¹⁸ Askal avile ko Isus varesave sadukeja save phenen kaj naj uštipe andar e mule, thaj phučline les:

¹⁹ “Učiteljina, o Mojsije ramosarda amende te mulo varekasko phral thaj mućel e romnja, a nas len čavra, lesko phral trubul te oženil pe godole romnjasa sar voj bijandasas čaves savo avela nasledniko e mulesko thaj te inđarel lesko prezime.

²⁰ Sas gajda ehta phrala. O prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čavra.

²¹ Askal o dujto phral oženisajlo lešće udovicava, ali vi vo mulo, a či mukla čavren pale peste. Isto dogodisajlo vi e trito phralešće.

²² Thaj ni jek katar e ehta phral či mukla pale peste čavra. Po krajo muli vi e romnji.

²³ Thaj kana e manuša uštena andar e mule, kašći romnji voj avela? Kaj, sa e phral sas oženime isto romnjasa.”

²⁴ O Isus phendas lenđe. “Ande zabluda sen, pale godova kaj či haćaren o Sveto lil ni e Devlešći sila.

²⁵ Kaj, kana e manuša uštena andar e mule, či ženina pe niti udajina pe, nego avena sago e anđelurja ando nebo.

²⁶ A palo uštipe andar e mule, sigurno čitosardine ande Mojsiješći knjiga, kaj ramol palo okova grmo, kana o Del phendas e Mojsiješće: 'Me sem o Del e Avraamesko, e Isakosko thaj e Jakovesko', save dumut muline.

²⁷ A o Del naj o Del e mulengo, nego o Del e džudengo. Tumen sen prema godova ande bari zabluda."

O Isus sikavel savi si majvažno zapovest

(Mt 22,34-40; Lk 10,25-28)

²⁸ Varesavo učitelj e zakonesko avilo thaj ašundas lendi rasprava. Kana dikhla sar o Isus lače phendas lende, phučla les: "Savi si majvažno zapovest katar sa e zapovesti?"

²⁹ O Isus phendas lešće: "Majvažno si akaja: 'Ašun, Izraele, o Gospod amaro Del si jedino Del.

³⁰ Voli e Gospode, ćire Devle, saste ćire ileja, ćire saste dušava, ćire saste gođasa thaj ćire saste snagava.'

³¹ A dujto si zapovest: 'Voli ćire pašutne sago korkoro tut.' Naj majbare zapovesti katar akala duj."

³² O učitelj e zakonesko phendas lešće: "Lače phendan, učiteljina. Si tut pravo kana phenes kaj si samo jek Del thaj kaj naj aver osim leste."

³³ Te volis e Devle ćire saste ileja, saste gođasa, saste snagasa thaj te volis ćire pašutnes sago korkoro tut majvažno si katar sa e žrtve paljenice thaj katar sa aver žrtve.

³⁴ Kana o Isus ašundas sar o manuš mudro ćerel svato, phendas lešće: “Tu naj san dur katar e Devlesko carstvo.” Katar godoja vrjama khonik majbut či usudisajlo khanči te phučel les.

O Hristo si e Davidesko Čhavo thaj lesko Gospod

(Mt 22,41–46; Lk 20,41–44)

³⁵ Kana o Isus sikavelas e theme ando Hramo, phučla len: “Sostar e učitelja e Mojsiješće zakonestar phenen kaj si o Hristo samo čhavo e carosko Davidesko?”

³⁶ Korkoro o David pherdo e Sveto Duhosa, phendas:

‘Phenel o Gospod mungre Gospodešće:
Beš pe mungri počasno desno rig
dok či čhav ćire dušmajen tale ćire pungre.’

³⁷ Ako o korkoro David akharda e Hristo pire Gospodeja, sar askal šaj o Hristo te avel lesko potomko?” A o but o them oduševime ašunenas les.

O Isus upozoril pire učenikonen pe zakonešće učitelja

(Mt 23,1–36; Lk 20,45–47)

³⁸ Dok sikavelas len, o Isus phendas lende: “Len tumen sama katar e učitelja e zakonešće. Von volin te o them dičhel len ande kuč ogrtačurja thaj te o them časno pozdravil len pe trgurja.

³⁹ Volin te bešen pe počasne thana ande sinagoge thaj pe gozbe.

⁴⁰ Von čoraren e udovicende čhera thaj godova učharen gajda kaj lungo molin pe e Devlešće. Pale godova avena kaznime majbut katar sa aver.”

E čori udovica ando hramo

(Lk 21,1-4)

⁴¹ Pale godova o Isus ěelo thaj bešlo ando hramo dži ke kutija kaj čidenas pe e love thaj dičhelas sar o them čholas ande late love. A e but barvale manuša čhonas but love.

⁴² Askal avili jek čori udovica thaj čhuta andre duj bakarne lovora save vredinas zurale cara.

⁴³ Askal o Isus akhardas peste pire učenikonen, thaj phendas lende: “Čače phenav tumende: akaja čori udovica čhuta andre majbut love nego savora aver.

⁴⁴ Kaj, savora von dine katar piro viško, a voj gajda čori dijas sa so sas lat.”

13

O Isus majanglal mothol okova so avela

(Mt 24,1-2; Lk 21,5-6)

¹ Kana o Isus inkljelas andar o Hramo, jek katar lešće učenikurja phendas lešće: “Učiteljina, Dik! Čefal šukar bara katar o Hramo thaj sošći šukar graěevina!”

² A o Isus phendas lešće: “Dičhes akala bare graěevine? Čače phenav tumende, či ačhela katar akava ni bar pe bareste. Sa avela harado.”

O Isus phenel e učenikonende kana teljarena e nevolje

(Mt 24,3-14; Lk 21,7-19)

³ Kana o Isus bešelās pe Maslinsko gora, pe okoja rig katar o Hramo, o Petar, o Jakov, o Jovan thaj o Andrija phučline les pe rig:

⁴ “Phen amende, kana godova avela thaj savo znako si kaj sa akava pherdola?”

⁵ A o Isus ačhilo te mothol lende: “Len sama te na vareko hohavel tumen.

⁶ But džene avena ande mungro alav thaj phenena: ‘Me sem o Mesija’ thaj e bute manušen hohavena.

⁷ Kana ašunena pale raturja thaj e glasurja pale raturja, na daran, kaj sa godova moraš te avel, ali godova još naj o krajo.

⁸ Kaj o them uštela po them thaj o carstvo uštela po carstvo. E phuv čhinola pes pe razne riga thaj avela bok. Akava si samo o početko e mukengo sago kana e manušnji džal te bijanel.

⁹ Ali tumen len sama pe tumende! Kaj avena dine pe sudurja thaj marena tumen ande sinagoge. Inkalena tumen angle vladarja thaj angle carurja andar godova kaj sen mungre sledbenikurja. Godova avela tumende prilika te svedočin pale mande.

¹⁰ E Bahtali nevimata trubul majsigo te propovedil pe sa e themende.

¹¹ A kana indarena tumen te sudin tumende, na han briga majanglal so phenena, kaj avela tumende dino so te phenen. Mothon okova so avela tumende dino ande godova časo kaj či čerena svato tumen, nego o Sveto Duho.

¹² O phral e phrale dela po mudaripe, a o dad pire čavre. E čavra uštena pe pire dada thaj pe pire deja thaj dena len po mudaripe.

13 Savora mrzana tumen zbog mande, ali ko god ačhel verno dži ko krajo avela spasime.

Bari nevolja

(Mt 24,15-28; Lk 21,20-24)

14 A kana dičhena 'e grozota savi anel uništenje' sar ačhel po than kaj či tromajasas te avel askal okola save si ande Judeja, neka našen ande gore. (Ko akava čitol neka haćar so phenel pe!)

15 Ko avela opre po čher, nek na fuljel te del ando čher te lel vareso,

16 thaj ko avela ande njiva, neka na boldel pe te lel o ogrtači!

17 Teško e khamne manušnjende thaj okolende save još den čuč i čhavren ande godola đesa!

18 Nego molin tumen te tumaro našipe či avel ando ivend.

19 Kaj ande godola đesa avela nevolje save nas sar o Del stvorisarda o them sa dži akana, niti posle avela.

20 Thaj te o Gospod či harnjarel o brojo godole đesengo, khonik či ačhilosas džudo. Ali harnjarda godola đesa, zbog okola manuša saven o Del losardas.

21 A te askal vareko phendas tumende: 'Ake o Hristo si akate!' ili: 'Eke okote si!', na paćan.

22 Kaj uštena e but hohamne mesije thaj e hohamne prorokurja thaj ćerena znakurja thaj ćudurja te šaj hohaven, ako si moguće, vi e Devlešće izabrane manušen.

23 Len sama pe tumende! Kaj ake sa majanglal phenav tumende!

O avipe e Devlešće Čhavesko
(Mt 24,29–35; Lk 21,25–33)

²⁴ A ande godola đesa – posle akale nevolje –

‘O kham kaljola,
thaj o čhonut majbut či sijola.

²⁵ E čereja perena katar o nebo
thaj e nebeske sile avena uzdrumome’.

²⁶ Askal e manuša dičhena e Čhave e
manušešće sar avel ande oblakurja e silava thaj
e bare slavava.

²⁷ Vo askal bičhalela e anđelen thaj cidela pire
losarde manušen katar sa e štar riga e themešće,
katar o krajo e phuvjako dži ko krajo e nebesko.”

O Isus mothol paramiči pale smokva

²⁸ “Sičon katar e smokva. Kana laće krandže
kovljon thaj mučen pešće patrja, džanen kaj
paše si o milaj.

²⁹ Gajda vi tumen kana dičhen kaj si akate sa
akava so phendem tumenđe, džanen kaj si vo
paše anglo vudar.

³⁰ Čaće phenav tumenđe: akava pokoljenje či
načhela dok sa akava či avela.

³¹ O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre
alava či načhena.”

O đes thaj e vrjama savi či džanel pe
(Mt 24,36–44)

³² “A savo si godova đes thaj vrjama khonik
či džanel, ni e anđelurja po nebo, pa čak niti o
Čhavo, već samo Dad.

³³ Aven džungade thaj len sama, kaj či džanen kana avela godoja poslednjo vrjama.

³⁴ Godova si sago kana o manuš džaltar po drom, a pesko čher mučel te vodin lešće sluge. Askal sa jek slugašće zapovedil so trubun te čere, a e manušešće kaj lelas sama po vudar phendas te čhol straža.

³⁵ Dakle aven džungade, kaj či džanen kana o gospodari avela čhere – dali avela talerjat, ili ande opaš e rjat, ili kana e bašne ašundona, ili ande detharin –

³⁶ te na avel iznenada thaj te na aračhel tumen sar soven.

³⁷ A so phenav tumenđe, savorende phenav: ačhen džungade!”

14

Zavera protiv o Isus

(Mt 26,1-5; Lk 22,1-2; Jn 11,45-53)

¹ Sas duj đesa dži ke pasha thaj dži ko prazniko e bikvascošće mangrengo. E šorvale rašaja thaj e učitelja e zakonešće rodenas sar te astaren e Isuse po hohaipe thaj te mudaren les.

² Phenenas: “Či tromas te čeras godova dok si o prazniko, te či pobunil pe o them.”

E manušnji pripremil e Isusesko telo palo prahope

(Mt 26,6-13; Jn 12,1-8)

³ A o Isus sas ande Vitaniya thaj halas ando čher e Simonesko saves sas guba. Askal avili dži leste jek manušnji e čuposa savo sas čerdo katar o kuč bar, ande savo sas zurale kuč mirisno ulje savo

sas čerdo katar o čisto nard. Putardas o čupo thaj čordas o ulje pe Isusesko šoro.

⁴ A varesave katar e učenikurja holjajle zbog godova thaj ačhile maškar pende te mothon: "Sostar akava mirisno ulje gajda rspil pe?

⁵ Godova ulje šaj bićinda pe pale majbut katar jek bršešći poćin,* a e love šaj dine sas pe e čore manušeđe."

Thaj čhutine muj pe late.

⁶ A o Isus phendas: "Mućen lat po miro! Sostar čeren te avel laće neprijatno? Voj čerda mande lačo delo.

⁷ Kaj čore manušen uvek avela tumen maškar tumende thaj šaj te pomožina lenđe kana got kamena, a man či avela tumen uvek tumenca.

⁸ Voj čerda so voj šaj: majanglal makhlas mungro telo palo prahope.

⁹ Čače phenav tumende: kaj god po them propovedila pe e Bahtali nevimata, mothola pe vi pale akava so voj čerda, sago uspomena pe late."

O Juda čerel plano sar te izdail e Isuse

(Mt 26,14-16; Lk 22,3-6)

¹⁰ Askal o Juda Iskariotski, jek katar e dešuduj učenikurja, đelo ke šorvale rašaja te izdail lenđe e Isuse.

¹¹ A von, kana ašundine, raduisajle thaj obećisardine kaj dena les love. Katar askal o Juda počnisarda te rodel lačni vrjama te izdail les.

* 14,5 Ando orginalno teksto ramol: "trin šela denarja"

O Isus bičhalel e duje učenikonen ando Jerusalem te pripremin e pasha

(Mt 26,17-25; Lk 22,7-14, 21-23; Jn 13,21-30)

¹² Po prvo đes kana sas o prazniko e bikvasošće mangrengo, kana delas pe čurjasa o pashalno bakhro, e učenikurja phučline e Isuse: “Kaj kames te džas te pripremisaras tuće te has e pashalno večera?”

¹³ O Isus askal bičhaldas pire duj učenikonen e alavenca: “Džan ando gav ando Jerusalem okote malavena manušes savo inđarel ando ćupo paj. Džan pale leste,

¹⁴ pa ande savo čher del andre, tumen phenen godole domačinešće: ‘O Učitelj phučel ande savi soba šaj te hal e pashalno večera pire učenikonenca?’

¹⁵ Vo sikavela tumenđe bari soba opre po sprato savi si pripremimo. Okote spremin amende e večera.”

¹⁶ E učenikurja đele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lenđe thaj okote ćerdine e pashalno večera.

O Juda izdail e Isuse

¹⁷ Talerjat, o Isus avilo e dešuduje učenikonenca.

¹⁸ Dok hanas pale sinija, o Isus phendas lenđe: “Čaće phenav tumenđe, kaj jek tumendar savo akana hal manca, izdaila man.”

¹⁹ E učenikurja zurale ražalostisajle thaj jek pale avreste phučenass les: “Te naj sem me godova?”

²⁰ A o Isus phendas lenđe: “Godova si jek tumendar e dešudujendar, savo bolel o mangro manca ando isto čaro.

²¹ Kaj o me o Čavo e Manušesko, moraš te merava sago kaj ramol pale mande ando Sveto lil. Ali teško okolešće savo izdail man e Čaves e Manušesće. Pale leste avilosas majlačhe te nikada či ni bijandilosas.”

Poslednjo večera

(Mt 26,26–30; Lk 22,15–20; 1. Kor 11,23–25)

²² Dok hanas, o Isus lija o mangro, zahvalisarda pale leste thaj phagla les, askal dijas pire učenikonenđe thaj phendas: “Len, akava si mungro telo.”

²³ Askal lijas tahtaj mol, zahvalisarda e Devlešće thaj dijas pire učenikonenđe thaj savora piline andar o tahtaj.

²⁴ Thaj phenelas lenđe: “Akava si mungro rat, rat savo potvrdil o savezo thaj savo čordol pale butende.

²⁵ Čače phenav tumenđe: či majbut pijava mol sa dži ke okova đes kana pijava tumenca nevi mol ande Devlesko carstvo.”

²⁶ Askal e điljenca slavisardine e Devle thaj teljardine karingal e maslinsko gora.

O Isus mothol kaj o Petar izdaila les

(Mt 26,31–35; Lk 22,31–34; Jn 13,36–38)

²⁷ A o Isus phendas lenđe: “Savora tumen mućena man, kaj o Del phenel ando Sveto lil:

‘Mudarava e pastire thaj e bakhre našena.’

²⁸ Ali kana uštava andar e mule, džava angle tumende ande Galileja.”

²⁹ A o Petar phendas lešće: “Vi ako savora mučen tut, me či mukava tut!”

³⁰ A o Isus phendas lešće: “Čače phenav tuće ađes, još akaja rjat, maj sigo nego so o bašno dujto data zakukuričil, trin drom hohaveja kaj či pindžares man.”

³¹ Ali o Petar još maj odlučno phendas: “Čak vi ako trubul te merav tusa, nikada či odrekniva man tutar!” A gajda mothonas vi savora aver.

O Isus molil pe ande Getsimanija

(Mt 26,36–46; Lk 22,39–46)

³² Askal aviline ando masleniko savo akhardolas Getsimanija. A o Isus phendas pire učenikonende: “Bešen akate dok me džav te molima!”

³³ Pesa inđarda e Petre, e Jakove, thaj e Jovano. Askal lija les e bari žalost thaj sas lešće pharo.

³⁴ Thaj phendas lenđe: “Mungri duša si žalosno dži ko smrto. Ačhen akate, na soven thaj stražarin.”

³⁵ Askal đelo cara majdur, pelo e mujesa dži ke phuv thaj molisajlo, te ako si moguće, či načhel kroz e patnja savi ažučarel les.

³⁶ Molisajlo: “Abba! Dade! Tu sa šaj. Le mandar akava tahtaj patnje! Ali neka či avel mungri volja, nego ćiri.”

³⁷ Askal bolda pe ke pire učenikurja, arakhla len sar soven thaj phendas e Simone Petrešće: “Soves li Simone? Našti ačhılan džungado ni jek sato te stražaris?

³⁸ Ačhen džungade, stražarin thaj molin tumen, te na peren ando iskušenje. O duho si spremno ali o telo si slabo.”

³⁹ O Isus palem đelotar lendar thaj molisajlo iste alavenca.

⁴⁰ Kana palem bolda pe ke učenikurja, arakhla len sar soven. Lende jakha phandadonas thaj či džangline so te phenen lešće.

⁴¹ Kana bolda pe po trito drom, phendas lende: “Zar još soven thaj odmorin tumen? Dosta sas! Avilo o časo! Ake man, e Čhave e Manušešće, predain ande vas e bezehalende.

⁴² Ušten! Ake, mungro izdajniko avel!”

Aviline te astaren e Isuse

(Mt 26,47-56; Lk 22,47-53; Jn 18,3-12)

⁴³ Dok o Isus još motholas, areslo o Juda, jek katar e dešuduj učenikurja, a lesa avilo vi o but o them, e mačonenca thaj e rovljenca, saven bičhaldine e šorvale rašaja, e učitelja e zakonešće thaj e starešine.

⁴⁴ O Juda, lesko izdajniko, majanglal dija len znako: “Okova saves čumidav, godova si. Astaren les thaj inđaren les e stražarenca.”

⁴⁵ Thaj čim avilo dži ko Isus, o Juda phendas lešće: “Učiteljina” thaj čumida les.

⁴⁶ Pe godova e manuša čhutine pire vas po Isus thaj astardine les.

⁴⁷ A jek katar e učenikurja, savo ačhelas okote paše, inkalda o mačo thaj peklas e bare rašaješće slugos thaj čhinda lesko kan.

⁴⁸ A o Isus phendas lende: "Aviline pe mande sago po razbojniko e mačonenca thaj e rovljenca te astaren man.

⁴⁹ A svako đes semas tumenca ando Hramo thaj sikavavas, ali či astardine man. Sa akava sas te pherdol okova so ramol pale mande ando Sveto lil."

⁵⁰ Pe godova sa e učenikurja mukline e Isuse thaj našline.

⁵¹ A pale leste džalas jek terno manuš savo sas nango thaj učardo samo e kuč čaršapeja. Kana vi les line te astaren,

⁵² vo čhudas pestar o čaršapo thaj našlo nango.

O Isus anglo Baro sudo

(Mt 26,57-68; Lk 22,54-56, 63-71; Jn 18,13-14, 19-24)

⁵³ E Isuse andine anglo baro rašaj, thaj okote ćidine pe sa e šorvale rašaja, e starešine thaj e učitelja e zakonešće.

⁵⁴ A o Petar dadural džalas pale leste thaj dija ande avlija e bare rašaješći. Bešlo okote zajedno e slugenca thaj tatolas paše jag.

⁵⁵ A e šorvale rašaja thaj o sasto veće rodenas varesavo dokaz protiv o Isus, te šaj osudin les po smrto, ali či arakhline khanči protiv leste.

⁵⁶ But manuša hohamne svedočinas protiv leste, ali lengo svedočanstvo či slažolas pe.

⁵⁷ Askal uštiline varesave manuša thaj počnisardine hohave te svedočin protiv leste:

⁵⁸ "Ašundam les sar mothol: 'Haravava akava Hramo, saves ćerdine e manušenje vas, thaj pale trin đes vazdava aver, save či ćerena e manušešće vas.' "

⁵⁹ Ali ni godova lengo svedočanstvo či slažolas pe.

⁶⁰ O baro rašaj askal ačhilo maškare maškar lende, thaj phučla e Isuse: "Sostar khanči či mothos? So akava akala manuša svedočin protiv tute?"

⁶¹ A o Isus samo ačhelas thaj khanči či motholas.

O baro rašaj palem phučla les: "San tu o Hristo, Čhavo e Blagoslovime Devlesko?"

⁶² A o Isus phendas: "Sem. Thaj dičhena man, e Čhave e Manušešće, sar bešav pe desno počasno rig e Svemoguće Devlešći thaj avav pe nebeske oblakurja."

⁶³ Pe godova o baro rašaj pharada pe peste e drže thaj phučlas: "So trubul men majbut svedokurja?"

⁶⁴ Ašundine les sar hulil! So mothon?"

A von savora phendine kaj si došalo thaj kaj zaslužisarda smrto.

⁶⁵ Varesave počnisardine te chungaren les, te učharen lesko muj thaj denas le dab dumukhenca thaj marenas muj lestar: "Proreknisar ko dija tut dab?"

Askal astardine les e sluge thaj mardine les e palmenca po muj.

O Petar odreknil pe katar o Isus

(Mt 26,69–75; Lk 22,56–62; Jn 18,15–18, 25–27)

⁶⁶ Dok o Petar sas tele ande avlija, avili jek sluškinja e bare rašaješći.

⁶⁷ Kana dikhla e Petre sar tatol paše jag, lače dikhla pe leste thaj phendas: "Vi tu sanas okole Isuseja andar o Nazaret!"

⁶⁸ A o Petar hohada: “Či džanav niti haćarav so phenes.” Thaj inkljisto ando prvo deo e avlijako. A o bašno askal zakukuričisarda.

⁶⁹ Kana e sluškinja dikhla les, palem phendas okolende save okote ačhenas: “Okova manuš si jek lendar!”

⁷⁰ A o Petar palem phenelas kaj naj. Cara majposle, vi okola aver manuša save sas okote mothonas e Petrešće: “Tu san čaće jek lendar, kaj san vi tu andar e Galileja!”

⁷¹ A o Petar ačhilo te del pe romaja thaj te hal solah: “Či pindžarav godole manuše pale savo phenen.”

⁷² Thaj odma pale godova o bašno po dujto drom zakukuričisarda, a o Petar dija pe gođi so phendas lešće o Isus: “Maj sigo nego so o bašno duj data zakukuričil, trin drom odrekniija tut mandar.” Thaj askal ačhilo zurale te rovel.

15

E Isuse anen anglo Pilato

(Mt 27,1-2, 11-14; Lk 23,1-5; Jn 18,28-38)

¹ Thaj odma rano ande detharin ćerdine svato maškar phende e šorvale rašaja, e starešine, e učitelja palo Mojsijesko zakon thaj o sasto Baro veće. Phangline e Isuse thaj indardine les ko Pilato savo sas rimsko upravniko.

² O Pilato phučla les: “Dali san tu o caro e Židovengo?” A o Isus phendas lešće: “Tu korkoro phenes.”

³ A e šorvale rašaja došarenas e Isuse pale but godova.

⁴ O Pilato palem phučla les: "Naj tut khanči te phenes pe akava? Dik pale so sa došaren tut."

⁵ Ali o Isus majbut khanči či motholas lešče, gajda kaj o Pilato but začudisajlo.

O Isus si osudime po smrto

(Mt 27,15-26; Lk 23,13-25; Jn 18,39-19,16)

⁶ A o Pilato svako brš po prazniko mučelas andar o phanglipe ječehe manušes saves o them rodasas lestar.

⁷ Ando phanglipe askal sas vi varesavo manuš savo akhardolas Varava zajedno e razbojniko-nenca save ande pobuna čerdine mudaripe.

⁸ O them avilo thaj rodenas katar o Pilato te čerel okova so vo obično čerelas po prazniko.

⁹ A o Pilato phučla len: "Dali kamen te mukav tumende e Židovsko caro?"

¹⁰ Džanelas kaj e šorvale rašaja predaisardine leste e Isuse andar e zavist.

¹¹ Ali e šorvale rašaja pherdine e manušengo šoro te roden te mučel lenđe majradije e Varava.

¹² A o Pilato palem phučla len: "A so kamen te čerav akalesa saves akharen caro e Židovengo?"

¹³ A von čhutine muj: "Razapnisar les!"

¹⁴ "Ali andar soste?" Phučlas o Pilato: "Sosko bilačhipe čerda?" Ali von još majzurale čhonas muj: "Razapnisar les!"

¹⁵ A o Pilato, zbog godova kaj kamlas te ugodil e themešče, mukla andar o phanglipe e Varava, a e Isuse dija te izbičujin thaj te razapnin les po trušul.

E vojnikipurja maren muj e Isusestar

(Mt 27,27-31; Jn 19,2-3)

¹⁶ Askal e vojn timerja inđardine e Isuse ande palata, pindžardi sago pretorijum, thaj ćida pes okote sasti ćeta vojn timerja.

¹⁷ Dine po Isus grimizno ogrtaći, a po šoro ćhutine lešće khuvdi kruna katar e kangre.

¹⁸ Askal marenas muj lestar thaj mothonas: “Nek trajil o caro e Židovengo!”

¹⁹ Denas les dab e trskasa po šoro, ćhungarenas pe leste, perenas pe koća thaj ćerenas pe kaj klanjinpe lešće.

²⁰ Kana aćhiline te maren muj lestar, askal fuljardine lestar o grimizno ogrtaći thaj dine pe leste lešće drze thaj inđardine les te razapnin les po trušul.

E Isuse razapnin po trušul

(Mt 27,32–44; Lk 23,26–43; Jn 19,17–27)

²¹ Varesavo manuš andar e Kirinija naćhelas okotar kaj boldelas pe andar e njive. Vo akhardolas Simon thaj sas dad e Aleksandresko thaj e Rufosko. E vojn timerja tradine les te inđarel e Isusesko trušul.

²² Askal andine e Isuse dži ko than savo akhardol Golgota (so znaćil “lobanja”).

²³ Denas les mol ĥamime e smirnova te loćaren lešće e duk, ali vo ći kamlas te pel.

²⁴ Askal razapnisardine les, a lešće drze razdelisardine gajda kaj ćhudine kocka pale lende, te dićhen ko so lela.

²⁵ Sas inja saturja ande detharin kana razapnisardine les.

²⁶ Okote sas o natpis pe savo ramolas lešći doš: “Caro e Židovengo”.

²⁷ Zajedno lesa razapnisardine vi duje razbojnikonen, ječe katar lešči desno rig a avres katar lešči levo rig.

²⁸ [Godolesa ispunisajlo okova so sas ramome ando Sveto lil: "Dičhenas pe leste sago pe zločincurja."]

²⁹ E manuša kaj načhenas okotar kušenass les. Čerenas e šoresa pe leste thaj mothonas: "Ej, tu kaj haraves o Hramo thaj ande trin đes vazdes les,

³⁰ spasisar akana korkoro tut thaj fulji katar o trušul."

³¹ Gajda marenas muj lestar vi e šorvale rašaja thaj e učitelja palo Mojsijesko zakon thaj jek avrešče phenenas: "Averen spasisardas, a korkoro pes našti spasil!

³² Neka akana godova Hristo, Caro e Izraelosko, fuljel katar o trušul, te dikhas thaj te pačas!"

Gajda vređonas les čak vi okola kaj sas lesa razapnime.

O Isus merel po trušul

(Mt 27,45–56; Lk 23,44–49; Jn 19,28–30)

³³ Ando mismeri mukla pe o tunjariko pe sasti phuv thaj sas sa dži ke trin saturja palo mismeri.

³⁴ Ande trin saturja o Isus ando baro glaso čhuta muj: "Eloi, Eloi, lama sabahtani?", so značil: "Devla mungreja, Devla mungreja, sostar muklan man?"

³⁵ A kana varesave kaj ačhenas okote ašundine akava, phendine: "Dičhen, akharel e proroko Ilija!"

³⁶ A jek manuš prastaja te bolel o sunder ando šut, čhuta les pe trska, dija e Isuse te pel thaj motholas: "Ažučaren te dikhas dali avela o Ilija te fuljarel les!"

³⁷ A o Isus čhuta muj andar o baro glaso, thaj mukla pesko di.

³⁸ Askal e firanglja ande svetinja e hramošči pharadili po opaš, katar opral dži tele.

³⁹ Kana o rimsko kapetano savo ačhelas anglo Isus ašundas sar o Isus čhuta muj thaj gajda mukla pesko di, phendas: "Akava manuš vi čače sas Čhavo e Devlesko!"

⁴⁰ A sa godova dadural dičhenas vi varesave manušnja. Maškar lende sas e Marija andar e Magdala, e Marija e dej e majterne Jakovešči thaj o Josije, thaj e Saloma.

⁴¹ Von džanas pale leste thaj pomožinas les dok sas ande Galileja. Akate sas vi but aver manušnja save avile lesa ando Jerusolim.

E Isusesko prahope

(Mt 27,57-61; Lk 23,50-56; Jn 19,38-42)

⁴² Kana već skoro perelas o tunjariko, pošto sas đes kana éerenas pe e pripreme, godova sas đes majsigo o savato,

⁴³ o Josif andar e Arimateja, savo sas ugledno člano andar o Baro večé savo vi korkoro ažučarelas e Devlesko carstvo, bi darako đelo anglo Pilato thaj manglas lestar e Isusesko telo.

⁴⁴ O Pilato sas začudime kaj o Isus već mulo thaj akhardas e kapetano te phučel les kozom si sar o Isus mulo.

⁴⁵ Kana ašunda godova katar o kapetano askal dijas e Isusesko mulo telo e Josifešće.

⁴⁶ O Josif čindas čaršapo, fuljarda e Isusesko telo katar o trušul, pačarda les ando čaršapo thaj čhuta les ando limori savo sas isklesime ande stena. Askal čhuta o bar po vudar e limoresko.

⁴⁷ A e Marija andar e Magdala thaj e Marija e dej e Josiješči dičhenas kaj čhutine e Isusesko telo.

16

*O Isus uštel andar e mule
(Mt 28,1-8; Lk 24,1-12; Jn 20,1-10)*

¹ Kana nakhlo o savato, e Marija andar e Magdala, e Marija e deja Jakovešči thaj e Saloma čindine mirisno pomast te mačhen e Isusesko telo.

² Pa detharinako rano prvo đes ando kurko čim inkljisto o kham, đeje po limori.

³ Thaj dromesa phučenass jek avrja: “Ko lela amende o bar majdur katar o vudar e limoresko?”

⁴ Ali kana aresline, dikhline kaj o bar sas već spidino majdur katar o limori vi ako sas godova zurale baro bar.

⁵ Kana dine andre ando limori, dikhline pe desno rig terne manuše ande parne haljina sar bešel. E manušnjja darajle.

⁶ A vo phendas lende: “Na daran! Tumen roden e razapnime Isuse andar o Nazaret. Vo naj akate. Uštalo andar e mule! Ake dičhen o than kaj pašljolas.

⁷ Ali tumen džan thaj phenen lešće učenikonende, thaj e Petrešće: 'O Isus džal angle tumende ande Galileja. Okote dičhena les, sago vi kaj phendas tumende.'"

⁸ E manušnja inkljistine andar o limori thaj našline okotar kaj astarda len o izdrape thaj e dar gajda khonikašće khanči či phendine, kaj daranas.*

[Ande varesave katar e majpurane rukopisurja naj akala stihurja 9–20.]

*O Isus sikadol pire učenikonende
(Mt 28,9–10; Jn 20,11–18)*

⁹ [Kana o Isus uštilo andar e mule detharinako rano prvo đes ando kurko, majsigo sikadilo e Marijaće andar e Magdala, andar savi majsigo trada eŧa bilačhe duhonen.

¹⁰ Voj đeli thaj javisarda godova okolende save sas lesa, a save akana tugujin thaj roven.

¹¹ Kana von ašundine kaj si o Isus džudo thaj kaj voj dikhla les, či paćajine.

*O Isus sikavel pe e duje učenikonende
(Lk 24,13–35)*

¹² Pale godova e Isusesko izgled promenisaŧlo thaj sikadilo pire duje učenikonende dok džanas ande aver gav.

* **16,8** Varesave katar e majpurane grčke rukopisurja akate završin. Varesave rukopisurja save aven majposle silen akava majharno završetko: "Ali ubrzo avile e manušnja thaj sa mothodine e Petrešće thaj e aver učenikonende. Pale godova o Isus korkoro bičhaldas e učenikonen katar o istok dži ko zapad e sveto porukasa savi nikada či propadnila, te e manuša zauvek šaj aven spasime!"

¹³ Kana pindžardine les, boldine pe thaj godova javisardine aver učenikonende, ali ni lende či paćajine.

E učenikonengo poslanje

(Mt 28,16-20; Lk 24,36-49; Jn 20,19-23; Dap 1,6-8)

¹⁴ Pale godova o Isus sikadilo e dešuduje apostolende dok hanas pale sinija. Thaj ukorisarda len pale lengo bipaćepe thaj lende zurale ile kaj či paćajine okolende save dikhline les nakon so uštilo andar e mule.

¹⁵ Askal phendas lende: "Džan pe sasto them thaj propovedin e Bahtali nevimata sa e the-mešće!

¹⁶ Ko paćala thaj bolel pe, spasila pe, a ko či paćala, osudila pe.

¹⁷ A akala čudesne znakurja pratina okolen save paćan: ande mungro alav tradena e bilače duhonen andar e manuša, čerena svato neve čhibjenca,

¹⁸ lena e sapen ande vas, ako vareso otrovno pijen, či naudila lende, čhona pire vas pe nasvale manuša thaj von sastona."

O Isus vazdino ando nebo

(Lk 24,50-53; Dap 1,9-11)

¹⁹ Pale godova kana o Gospod Isus godova phendas lende, sas vazdino ando nebo thaj bešlo pe Devlešći desno rig.

²⁰ E učenikurja đele thaj propovedinas e Bahtali nevimata pe sa e thana. A o Gospod pomožilas lende thaj prekal lende potvrdilas

pire alava e čudesne znakonenca save pratinas
len.]

**Biblija pe romani Čergarsko čhib Srbija
(Vojvodin Romani/Shiyak)
The New Testament in the Chergash dialect of the
Vlax Romani language**

copyright © 2018 Pioneers

Language: Chergash (Romani, Vlax)

Dialect: Chergash

Translation by: Pioneers

Contributor: Pioneers International

Romani Chergash Bible

The Word for the World International

[www.twftw.org]

Čergaš je vlaški dijalekt kojim se govori uglavnom u Srbiji, ponajviše u Vojvodini. Po nasleđu, većina Čergara su pravoslavne pozadine. Jezik se još zove i Vojvođanski romski, Srpski romski ili šijački romski.

Prevod je jednostavan za razumeti jer je napisan kako ljudi govore.

Chergash is a Vlax dialect that is spoken mostly in Serbia. It has the greatest use in Vojvodina, northern Serbia. By heritage, most Chergari are (Serbian) Orthodox. The language is also known as Vojvodin Romani, Serbian Romani, or Shiyak.

The translation is simple to understand because it is written in the way the people speak.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-06-28

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jun 2025 from source files dated 28 Jun 2025

1e2d0214-3d12-5bbc-b29b-eea1aae09a1b